

Dariusz Magier
Paweł Żochowski

**Areszt Urzędu Bezpieczeństwa
w Radzynie Podlaskim**

Dokumentacja fotograficzno-naukowa

Radzyń Podlaski 2014

Publikacja współfinansowana przez Powiat Radzyński

Projekt wsparty finansowo przez Spółdzielczą Mleczarnię SPOMLEK

Autorstwo i redakcja tekstu
Dariusz Magier

Fotografie
Paweł Żochowski

Wydawca:
Radzyńskie Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych

© Copyright by Dariusz Magier & Paweł Żochowski

ISBN 978-83-62217-42-7

PIERWOTNĄ WERSJĄ PUBLIKACJI JEST WERSJA CYFROWA

Wstęp

Praca niniejsza to efekt projektu realizowanego w pierwszej połowie 2014 r. Widząc postępującą dewastację tego miejsca pamięci stanowiącego pierwszorzędny zabytek historyczny, w którym w sposób niemalże namacalny stykamy się z grozą terroru niemieckich nazistów i polskich komunistów wobec mieszkańców powiatu radzyńskiego, wykorzystywanie ich jako piwnice przez lokatorów komunalnych mieszkań, co w każdej chwili grozi utratą bezcennych dla dziedzictwa narodowego wyposażenia (oryginalne drzwi do cel) oraz inskrypcji wyrytych na ścianach przez więźniów, postanowiliśmy chociaż w ten sposób spróbować utrwalić je dla potomności.

Nasze działania składały się z trzech faz. W pierwszej fazie w miarę dokładnie sfotografowaliśmy dwie cele aresztu i inskrypcje wyryte na ścianach dawnego aresztu Gestapo i Urzędu Bezpieczeństwa w Radzynie Podlaskim. Faza druga polegała na wykonaniu kwerendy historycznej w aktach wytworzonych przez PUBP w Radzynie Podlaskim przechowywanych w Instytucie Pamięci Narodowej Oddział w Lublinie. W trzeciej fazie przygotowaliśmy pracę naukową na temat aresztu i kontekstu historycznego wraz wykazem osób więzionych przez komunistyczną policję polityczną i z odniesieniem do aneksu fotograficznego.

Opisując działalność UB skupiliśmy się przede wszystkim na zwalczaniu przezeń podziemia antykomunistycznego, dlatego w wykazie osób więzionych w radzyńskim areszcie ujęliśmy wyłącznie Żołnierzy Wyklętych, którzy funkcjonowali na terenie powiatu radzyńskiego, należących do Obwodu Radzyń Armii Krajowej (AK), a po jej formalnym rozwiązaniu 19 stycznia 1945 r. do Ruchu Oporu Armii Krajowej (ROAK), a następnie od 2 września 1945 r. do Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość” (WiN).

1. Okres nazistowski (1939-1944)

W czasie II wojny światowej Radzyń pełnił ważną dla niemieckiej okupacyjnej administracji terenowej funkcję stolicy powiatu w okręgu (dystrykcie) lubelskim Generalnego Gubernatorstwa – kolonialnego tworu nie będącego państwem a jednocześnie nie stanowiącego części III Rzeszy, co skutkowało tym, że ludność je zamieszkująca miała status bezpaństwowców. Tym bardziej, że powiat obejmował znacznie większy obszar niż w okresie przedwojennym. Składał się nań dawny powiat radzyński, części dawnego powiatu łukowskiego (bez Stoczka Łukowskiego oraz gmin Jarzew, Mysłów i Prawda) oraz części dawnych powiatów lubartowskiego i włodawskiego z miastem Parczewem i gminami Czemierniki i Dębowa Kłoda¹.

Okupacyjną strukturę formacji bezpieczeństwa stanowiły piony policji porządkowej oraz policji i służby bezpieczeństwa. Odnośnie tego pierwszego w Radzynie znajdowała się komendantura żandarmerii obejmująca swoim zasięgiem powiat bialski, puławski i radzyński, której podporządkowane były komendy plutonów rozlokowanych w poszczególnych powiatach. Nas bardziej zainteresuje jednak pion drugi, w którego gestii znajdował się radzyński areszt. Była to placówka terenowa lubelskiej Komendy Policji Bezpieczeństwa i Służby Bezpieczeństwa zwana przez Polaków potocznie i nieprecyzyjnie gestapem, bo w rzeczywistości składały się nań Kriminalpolizei (Kripo), czyli Policja Kryminalna, oraz Geheime Staatspolizei (Gestapo), czyli Tajna Policja Państwowa².

¹ Zarządzenie Gubernatora Okręgu Lubelskiego z 29 IV 1940 r., Archiwum Państwowe w Lublinie (dalej: APL), Urząd Okręgu Lubelskiego 1939-1944 (dalej: UOL), sygn. 60, s. 3; Dekret Kierownika Głównego Wydziału Spraw Wewnętrznych w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa z 20 VIII 1941 r. o zmianie granic Starostw Powiatowych Radzyń, Lublin-Powiat i Puławy, Dziennik Rozporządzeń Generalnego Gubernatorstwa (dalej: Dz. Rop. GG) 1941, nr 106, s. 629-630; zob. M. Konstankiewicz, *Administracja terenowa* [w:], *Ziemia radzyńska 1939-1944*, red. D. Magier, Radzyń Podlaski 2010, s. 24-25.

² Zob. M. Konstankiewicz, *Administracja terenowa...*, s. 27.

Na czele więzienia gestapo w Radzyniu stał sturmbannführer Fritz Fischer, jego zastępcą był niejaki Lange, a wśród pozostałych 5-6 Niemców pełniących tu służbę znajdowali się ponadto, znany miejscowy kat Polaków, folksdojcz Adolf Dykow oraz Kajman i Hofman. Ponadto służbę więzienną pełnili członkowie pomocniczej jednostki z ukraińskiego oddziału SS „Wachmannschaft”, spośród których dotychczas zidentyfikowano 14 osób. Byli to: Henryk Benzel, Aleksander Bylena, Iwan Ciłiurik, Andrzej Dejenko, Aleksander Frołow, Andrzej Kiriłow, Władymir Pawłuczko, Anton Reheda, Semen Sajenko, Nikołaj Sawieryn, Dmitryj Staroszenko, Andriej Timakow, Siergiej Winachodow i Wiktor Worobiew. Mieszkali w nieistniejących już, zbudowanych w 1940 lub 1941 r., barakach, które znajdowały się przy ulicy Warszawskiej, w odległości około 400 m od siedziby gestapo. Od koloru mundurów przez radzyńską ludność zwani byli „czarnymi”.

Z uwagi na niemiecką politykę eksterminacyjną, przez radzyński areszt gestapo przewijały się zarówno osoby zaangażowane w rzeczywistą konspirację niepodległościową, osoby zupełnie przypadkowe oraz Żydzi. W areszcie mogło przebywać jednorazowo ok. 400 osób. Zwykle znajdowali się tu czasowo, najczęściej przewożeni byli później na Zamek Lubelski³, a stamtąd trafiali do obozów koncentracyjnych: Auschwitz, Majdanek, Mauthausen, Flossenburg, Buchenwald, Gross-Rosen, Natzweiler⁴. Większość jednak mordowana była na miejscu i wywożona w papierowych workach na radzyński kirkut, czyli żydowski cmentarz przy ulicy Lubelskiej, lub zabijana za ogrodem na terenie dzisiejszej dzielnicy Bulwary. Tam, za wysokim drewnianym parkanem nabitym gwoźdźmi, więźniowie wyprowadzani z aresztu sami kopali doły, nad którymi ich rozstrzeliwano. Szacuje się, że to miejsce kaźni może skrywać około 1000 ofiar⁵. Do ich zakopywania zmuszani byli Żydzi, którzy później również stali się ofiarami Niemców⁶.

³ Zob. D. Magier, *Bolesława Sposoba grypsy z gestapo*, „Kozirynek”, nr 13-16 (2013), s. 110-114.

⁴ *Hitlerowskie więzienie na Zamku w Lublinie*, red. Z. Mańkowski, Lublin 1988, Aneks II.

⁵ P. Żochowski, *Straty wojenne i okupacyjne*, [w:] *Ziemia radzyńska...*, s. 308.

⁶ Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Lublinie (dalej: IPN Lu), sygn. 08/178, k. 17; zob. D. Sitkiewicz, *Ukraińcy* [w:], *Ziemia radzyńska 1939-1944*, dz. cyt., s. 155-159.

Funkcjonariusze gestapo wraz z ukraińskimi członkami załogi aresztu wycofali się z Radzyna 21 lipca 1944 r.⁷, dwa dni przed zajęciem miasta przez Sowietów.

⁷ D. Sitkiewicz, *Ukraińcy...*, s. 173.

2. Okres sowiecki (1944-1956)

Dyktatura komunistyczna dosyć szybko przejęła w użytkowanie opuszczoną przez Niemców w Radzynie katownię przy ulicy Warszawskiej. W drugiej połowie sierpnia 1944 r. powstała tu placówka Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego – komunistycznej, działającej z ramienia Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego, policji politycznej mającej na celu pacyfikację antykomunistycznego podziemia niepodległościowego i społeczeństwa w duchu sowieckim. Na jego czele stał kierownik, zaś jego zastępcą odpowiadał za kontrwywiad i pracę agenturalno-operacyjną. Struktura radzyńskiego PUBP składała się z sekcji, które tworzyły tzw. *grupę kontrwywiadu*, zajmowały się obserwacją, prowadzeniem śledztw oraz ewidencją i kartoteką. Ponadto placówkę uzupełniała kancelaria, buchalteria, referat gospodarczy i komendantura gmachu⁸. Pierwszym kierownikiem UB mianowany został pepeerowiec związany z agenturą komunistyczną jeszcze od czasów przedwojennych, Franciszek Filipiuk, którego nadzorować miał zasłużony w dla Sowietów Franciszek Marszałek⁹ – żołnierz Armii Czerwonej, a następnie 5 Pułku II Dywizji im. H. Dąbrowskiego LWP, który czynnie brał udział w walkach z oddziałami Armii Krajowej w Inspektoracie Radzyń Konstantego Witkowskiego „Millera” w okolicach Kąkolewnicy. Do obsady radzyńskiego UB zwerbowani zostali ponadto: Jan Paszkowski z prosowieckiej Armii Ludowej, członek PPR Jan Niemczuk¹⁰ z Bezwoli, którego kariera resortowa rozwinie się i doprowadzi go do Wojewódzkiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Publicznego w Warszawie, gdzie będzie funkcjo-

⁸ W. Charczuk, *Struktura i pracownicy Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Radzynie Podlaskim w latach 1944-1947*, „Radzyński Rocznik Humanistyczny”, t. 6 (2008), s. 215-216.

⁹ <http://katalog.bip.ipn.gov.pl/showDetails.do?lastName=Marsza%C5%82ek&idx=&katalogId=2&subpageKatalogId=2&pageNo=1&osobaId=55086&>.

¹⁰ <http://katalog.bip.ipn.gov.pl/showDetails.do?lastName=Niemczuk&idx=&katalogId=2&subpageKatalogId=2&pageNo=1&osobaId=55122&>.

nował w stopniu kapitana, Edmund Godlewski z PPR i formalnie bezpartyjny Czesław Cygler¹¹.

Istotny element placówki, a zarazem najbardziej koszmarny dla osób, które zetknęły się z komunistyczną bezpieką, stanowił areszt. Przez jego cele w latach 1944-1956 przewinęło się ok. 1790 osób, w tym 450 Żołnierzy Wyklętych Ziemi Radzyńskiej, członków AK oraz ludzi związanych z późniejszym podziemiem antykomunistycznym reprezentowanym w powiecie radzyńskim głównie przez ROAK, a następnie Obwód Radzyń Zrzeszenia WiN, ale także z Narodowymi Siłami Zbrojnymi. W latach 1944-1947, czyli do ujawnienia struktur WiN w powiecie radzyńskim w ramach amnestii, więźniami tutejszego aresztu byli głównie żołnierze podziemia antykomunistycznego i opozycji politycznej, osoby które udzielały im jakiegokolwiek wsparcia, dezenterzy z Ludowego Wojska Polskiego i poborowi uchylający się przed służbą wojskową, a także „szpiedzy”, „dywersanci”, „sabotażyści”, „współpracownicy gestapo”, „folksdojczy” i „zbrodniarze wojenni”, „obszarnicy”, „posiadacze nielegalnej broni”. Cudzystów oznacza w tym miejscu fakt, że wielokroć zarzut ten nadużywany był przez ubeków i służył jedynie prześladowaniu niewygodnych dla komunistycznej władzy osób. Po 1947 r. zmniejsza się liczba członków organizacji niepodległościowych, a wzrasta członków „band” lub „współpracujących z bandą”, „sabotażystów”, „szkodników gospodarczych”, ujętych za „szeptaną propagandę” czy „uchylanie się obowiązkowych dostaw”¹².

Skuteczność UB w rozpracowywaniu podziemia antykomunistycznego oparta była na rozbudowanej na szeroką skalę agenturze funkcjonującej we wszystkich, interesujących bezpiekę środowiskach. Na początku października 1944 r. dla radzyńskiego PUBP donosiło 16 agentów, a jedynym zadaniem placówki było rozpracowywanie struktur Armii Krajowej. Wzrost liczby tajnych współpracowników radzyńskiej ubecji był lawinowy. W październiku, listopadzie i grudniu pozyskiwano kolejnych i na koniec 1944 r. w powiecie, funkcjonowało 41 agentów i informatorów umieszczonych w więk-

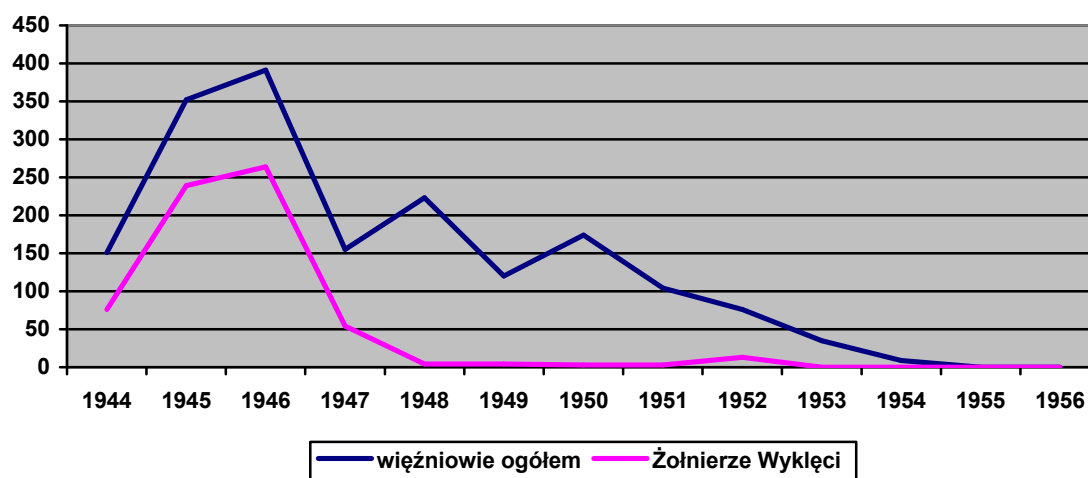
¹¹ IPN Lu-036/1

¹² M. Dąbrowski, *Śladami komunistycznych zbrodni na Lubelszczyźnie. Powiatowy Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Radzyniu Podlaskim w świetle wybranych materiałów archiwalnych*, „Radzyński Rocznik Humanistyczny”, t. 6 (2008), s. 312-323.

szości w strukturach AK. Ich liczba w kolejnych latach będzie się ciągle powiększać.

„Przerób” radzyńskiego aresztu stał na nieustająco wysokim poziomie. Tylko w ciągu niespełna 5 miesięcy 1944 r. przez wilgotne cele przy ulicy Warszawskiej przewinęły się 134 osoby – w większości członkowie AK. Liczba aresztowanych i więzionych w radzyńskim areszcie wzrosła radykalnie w kolejnych latach, a punkt kulminacyjny fali aresztowań przypadł na rok 1946. W roku 1947, zapewne z uwagi na konieczność złagodzenia terroru z powodu wyborów do sejmu, liczba więźniów politycznych w Radzynie nieco spadła, by w roku kolejnym ponownie wzrosnąć. Dopiero od lat pięćdziesiątych XX w. obserwujemy powolny spadek osób przewijających się przez areszt, co spowodowane było postępującą pacyfikacją oporu społeczeństwa przez komunistów. Prawidłowości te odzwierciedla także ilość więzionych żołnierzy podziemia antykomunistycznego, choć bez skoków charakterystycznych dla lat 1948-1950 (zob. Wykres 1). Większość aresztowanych, po kilku, kilkunastu dniach, odsyłano do Lublina na Zamek, na ulicę Krótką do siedziby Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego lub do kamienicy na Szopena 18, gdzie mieściła się siedziba lubelskiego PUBP, w czym sytuacja przypominała tę z okresu okupacji niemieckiej.

Wykres 1. Kształtowanie się liczby więźniów w radzyńskim areszcie UB w latach 1944-1956

Źródło: M. Dąbrowski, dz. cyt.

3. Opis aresztu

Areszt niemieckiej nazistowskiej Policji Bezpieczeństwa i Służby Bezpieczeństwa oraz komunistycznego Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Radzynie Podlaskim znajduje się przy ulicy Warszawskiej 5A, w murowanym, parterowym baraku, w głębi podwórza, za kamienicą, stojącą bezpośrednio przy ulicy, a spełniającą w owym czasie funkcje budynku administracyjno-biurowego obu placówek. Na parterze znajdowały się pomieszczenia dla funkcjonariuszy oraz pokoje służące do przesłuchań. Cele aresztu znajdowały się w piwnicy, do której schodzi się drewnianymi schodami. Po zejściu na dół stajemy na wprost korytarza, który ciągnie się przez całą długość budynku, zaś cele znajdują się kolejno po lewej stronie (jest ich sześć), a ostatnia na wprost na końcu korytarza (Fot. C-006). Numerowane są (i wszystko wskazuje na to, że tak było już w okresie użytkowania budynku przez Urząd Bezpieczeństwa) kolejno od pierwszej od wejścia: nr 1, nr 2 (Fot. C-007), nr 3 (Fot. C-005), nr 4 (Fot. C-004), nr 6 – której drzwi nie są wpuszczone w mur, lecz zamontowane na zewnątrz (Fot. C-003), nr 7 (Fot. C-002). Drzwi do cel są oryginalne, wykonane z solidnych desek, wzmocnionych metalowymi sztabami. W drzwiach znajdują się więzienne judasze: otwory pozwalające zajrzeć do środka celi zasłaniane od zewnątrz metalową zasuwą.

Cele posiadają powierzchnię od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów kwadratowych, a ich wnętrza nie zostały zmienione do dnia dzisiejszego. Ściany niektórych pokryte są tynkiem, inne to czerwona cegła pobielona wapnem. W ścianach obecnie znajdują się otwory, które usytuowane są na poziomie gruntu.

4. Inskrypcje

O inskrypcjach znajdujących się na ścianach aresztu informuje tablica z symbolem miejsca pamięci narodowej przytwierdzona na zewnątrz budynku jeszcze w okresie PRL. Napis na niej brzmi: „W podziemiach tego domu zamienionego na więzienie gestapo zachowały się na ścianach wydrapane gwoździem podpisy więźniów” (Fot. C-008). W krótkiej treści tej informacji znajduje się kilka nieścisłości a niekiedy wręcz przekłamań, z których część jest wynikiem zakłamej historiografii okresu komunizmu, a inne wydają się być wynikiem zwyczajnego niedbalstwa.

W tym miejscu warto podkreślić, że w trakcie realizacji projektu w pewnej kwestii nie byliśmy niestety w stanie sprostać oporowi materii ludzkiej. W dodatku w kwestii bardzo istotnej. Po prostu do pięciu cel nie udało nam się dostać, czego przyczyna tkwi niewątpliwie w specyfice stylu życia osób zamieszkujących ten komunalniak. Przy czym dostaliśmy się do cel najważniejszych: nr 1 i nr 6, w których zachowały się inskrypcje. Cella nr 7 miała pełnić rzekomo funkcję karceru.

Spośród inskrypcji wydrapanych przez więźniów w celach nr 1 i nr 6, bardziej czytelne są te ostatnie, gdyż wykonano je twardym narzędziem na pobielonej ścianie, pod którą znajduje się czerwona cegła. W celi nr 1 napisy wydrapane na pobielonym tynku nie są na tyle kontrastujące z tłem, by można je było w chwili obecnej odczytać.

Już pobieżna lektura inskrypcji ujawnia pierwsze przekłamanie tablicy informacyjnej: mianowicie napisy nie są jedynie „podpisami więźniów”. Można by je wszystkie podzielić na 4 rodzaje:

- personalne, czyli rzeczywiście owe zapowiadane podpisy;
- religijne;
- sentencjonalne;
- daty;
- miejscowości.

Tabela 1. Inskrypcje personalne.

L.p.	Treść inskrypcji	Nr fotografii
1	Bogucki Ludwik, Międzyrzec	A-037
2	Bylicki Hieronim, 1946, Siemień	A-046
3	Eliaszuk Stanis[ław]	A-15
4	Góral Szczepan	A-010
5	Hać	A-019
6	Ignaciuk Aleks[ander], Worsy, 22 IV 46 (+ 21 <i>kresek</i> ¹³)	A-017
7	Kalicki Aleksander z Olszewnicy, dnia 8 IX 1944	A-028, A-032
8	Kamecki	B-002
9	Kuć Józef, Siedlanów	A-011
10	Kaczan Jan	A-003, A-033
11	Król Kazik	A-045
12	Kudzio Feliks, Żabików, 12 V 46	A-004
13	Makaruk Jan, Tuściec	A-035
14	Makaruk W., wieś Krzewica	A-007
15	Marciszewski Stanisław, [?] Tadeusz, Kozuszki	A-024
16	Mikiciuk, 13 VIII	A-043
17	Momont	A-018
18	Mróz Józef Biała	A-005
19	Mróz Józek, Niewęgłosz, 17 V 46	A-014
20	Mróz Olek, Niewęgłosz, 18 V 46	A-004
21	Nazaruk Wacław, pluton, milicjant	B-011
22	Obroślak Zygmunt, 22 V 46	A-002
23	Panasiuk	A-018
24	Pociejuk Sta[nisław], Polskowola	A-039
25	Radczuk	B-009
26	Sawicki W., 45 V XXIV	A-042
27	Sidoruk Bolesław, Międzyrzec, 13 IX 45 – 9 X	A-031, A-036
28	Siłuszyk Stanisław, Rzeczyca	A-031

¹³ Zapewne oznaczających ilość dni spędzonych w areszcie.

29	Skrzymowski Sta[nisław], 25.8.50	A-023
30	Stefańczuk Leon, dni (+ 19 kresek)	B-001
31	Szaniawski Jan, [?], gmina Ulan, dnia 20 II 1946 roku	A-029
32	Tchórzewski Zygmunt, Lichy	A-016
33	Wiacek Wacek (+ 4 kreski)	A-026
34	Wróblewski	A-020
35	Wysokiński	A-040
36	Zabielski Edmund	A-042
37	Zajac Józef	A-017
38	Zakrzewski	A-032

Tabela 2. Inskrypcje religijne.

L.p.	Treść inskrypcji	Nr fotografii
1	Boże daj wyzwolenie więźniom niewinnym	A-030
2	Boże ratuj	A-019
3	Boże ratuj (<i>kościół</i>)	A-021
4	Boże zlituj się	A-034
5	Bóg jest wszędzie	A-020
6	Bóg z nami (<i>narysowany krzyż</i>)	A-004
7	Jezu wybaw	A-001
8	(<i>Kapliczka zwieńczona krzyżem</i>)	A-011
9	(<i>Kapliczki zwieńczone krzyżami</i>)	A-10
10	O Boże zlituj się (+ <i>krzyż</i>)	A-025
11	Panie Jezu zlituj się nad nami	A-038
12	(<i>Zarys kapliczki zwieńczonej krzyżem</i>)	A-006
13	Zdrowaś Maryja	A-001

Tabela 3. Inskrypcje sentencjonalne.

L.p.	Treść inskrypcji	Nr fotografii
1	Cela więzienna to żywy grób	A-008, A-013
2	Godzina cierpienia to myśli o wolności	A-041

Tabela 4. Inskrypcje w postaci dat.

L.p.	Treść inskrypcji	Nr fotografii
1	18 XI 45	B-010
2	47 r.	A-009
3	30 X 50 R.	A-001
4	9 X 54 (+ 19 kresek)	A-001

Tabela 5. Inskrypcje w postaci nazw miejscowości.

L.p.	Treść inskrypcji	Nr fotografii
1	Kolembrody	B-004
2	Kozły	B-016

Daty wryte przez więźniów obnażają drugie przekłamanie tablicy informacyjnej, tym razem już historyczne: okazuje się bowiem, że żadna z nich nie obejmuje okresu, w którym budynek pełnił funkcję więzienia gestapo. Daty pozostawione na ścianach cel pochodzą z lat 1944-1954, jednoznacznie wskazując na okres funkcjonowania aresztu komunistycznego PUBP w Radzynie, co zgadza się nawet w tym zakresie, że placówka komunistycznej policji politycznej nie odnotowała już żadnych aresztowań w 1955 i 1956 r., kiedy to Urząd Bezpieczeństwa został przekształcony w Służbę Bezpieczeństwa.

Ustalenia te potwierdza ostatecznie porównanie imion i nazwisk utrwalonych na ścianach katowni (Tabela 1) z wykazem „Członków podziemia antykomunistycznego Ziemi Radzyńskiej, którzy przewinęli się przez areszt Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Radzynie Podlaskim w latach 1944-1956 (odnotowanych w dokumentacji resortu bezpieczeństwa PRL)”, który znajduje się w rozdziale 5. Sześciu udało się zidentyfikować niemalże stuprocentowo. Są to: Hieronim Bylicki – żołnierz WiN z Siemienia aresztowany w lipcu 1946 r. (poz. 20), Aleksander Ignaciuk – żołnierz WiN aresztowany w marcu 1946 r. (poz. 81), Stanisław Pocięjuk –

żołnierz AK z Polskowoli w gm. Kąkolewnica aresztowany w kwietniu 1945 r. (poz. 286), Wacław Wiącek - żołnierz AK z Amelina w gm. Siemień aresztowany w kwietniu 1945 r. (poz. 372), Edmund Zabielski - żołnierz WiN aresztowany w lutym 1946 r. (poz. 380) i Józef Zając z Walinny w gm. Brzozowy Kąt aresztowany w październiku 1950 r. za „szeptaną propagandę”. Jedną osobę można zidentyfikować z dużą dozą prawdopodobieństwa, jest to: Feliks Wróblewski ps. „Zagórski” - żołnierz AK z Kopiny w gm. Milanów aresztowany w kwietniu 1945 r. (poz. 378). Oprócz tego, odnośnie autorstwa dwóch autografów pozostawionych na ścianie radzyńskiego aresztu UB można snuć uprawnione przypuszczenia. Inskrypcja: „Mikiciuk, 13 VIII” może dotyczyć Władysława Mikiciuka - żołnierza AK z Berezy w gm. Zahajki aresztowanego w czerwcu 1945 r. (poz. 232) - lub Stanisława Mikiciuka - żołnierza WiN z Dołhy w gm. Żerocin aresztowanego w lipcu 1948 r. (poz. 231). „Panasiuk” na ścianie ubeckiej katowni może wskazywać na Feliksa Panasiuka ps. „Mur” - dowódcę drużyny WiN w Gródku w gm. Siemień aresztowanego w lipcu 1946 r. (poz. 267) - lub Antoniego Panasiuka - żołnierza WiN z Berezy w gm. Zahajki aresztowanego we wrześniu 1946 r. (poz. 266).

Pozostaje otwartym pytanie, czy na ścianach radzyńskiego aresztu w ogóle zachowały się jakiekolwiek inskrypcje z okresu okupacji niemieckiej? Czy wśród pozostałych nazwisk są aresztowani przez gestapo? Trudno to definitywnie odrzucić, chciałbym jednak zwrócić uwagę, że stosunek wszystkich więźniów z okresu komunistycznego do uwięzionych członków podziemia niepodległościowego wynosi 17900 do 450, czyli, 25,1%, co odpowiada stosunkowi wszystkich odczytanych nazwisk na ścianach aresztu do zidentyfikowanych Żołnierzy Wyklętych: 38 do 9, czyli 23,6%.

Naszym zdaniem wszystkie inskrypcje ze ścian radzyńskiego aresztu pochodzą z okresu sowietyzacji Polski, gdy swoją siedzibę miał tu PUBP w Radzynie Podlaskim.

5. Więźniowie

Jednym z założeń naszego projektu było sporządzenie listy osób, które przewinęły się przez radzyński areszt. Od początku wiedzieliśmy, że nie da się tego uczynić dla okresu niemieckiej okupacji z racji nie zachowania się ewidencji gestapowskiej. Co innego z osobami, które aresztowane zostały przez komunistyczną bezpiekę, których wykazy znajdują się w lubelskim Oddziale IPN. Choć głównym celem istnienia UB była rozprawa z przeciwnikami władzy komunistycznej i wszystkie działania mogły być interpretowane politycznie, ostatecznie zdecydowaliśmy się na sporządzenie wykazu jedynie osób, które zostały aresztowane z powodu przynależności do organizacji podziemia antykomunistycznego lub współpracy z nim. Chociaż – jak wspomniano wyżej – stanowiło to zaledwie ćwierć całości radzyńskich więźniów komunistycznego terroru, stwierdziliśmy, że w ten sposób unikniemy zarzutów gloryfikowania pospolitych bandytów i kryminalistów, którzy zapewne również przewinęli się przez radzyńskie kazamaty.

Czy spis jest kompletny? Ubeckie wykazy aresztowanych charakteryzuje daleko posunięty chaos i przypadkowość związane zapewne z sytuacją polityczną oraz nieporadnością kancelaryjną osób zaangażowanych w sowietyzację Polski. Nawet sprawozdania cykliczne (miesięczne czy kwartalne) szefa PUBP w Radzyniu Podlaskim sporządzane są za różnorakie, powtarzające się okresy, co powoduje trudności z ogarnięciem całości. Opierając się jednak na wielkościach już funkcjonujących w literaturze¹⁴, które potwierdza przeprowadzona przez nas kwerenda archiwalna, można przyjąć, że przez radzyńską katownię UB przewinęło się ok. 450 żołnierzy antykomunistycznego podziemia. Nam udało się zidentyfikować 395 z nich (88%).

Wykaz zawiera imię i nazwisko aresztowanego, ewentualnie jego pseudonim, miejsce zamieszkania obejmujące gminę i miejscowość (przy zamieszkaniu we wsi stanowiącej siedzibę gminy w tabeli występuje tylko

¹⁴ M. Dąbrowski, dz. cyt.

jedna nazwa miejscowości), zarzut postawiony przez bezpiekę (zwykle przynależność organizacyjna), rok i miesiąc, kiedy dana osoba odnotowana została wśród aresztowanych i wreszcie sygnatura akt, z których informację zaczerpnięto. Luka w rubryce miejsca zamieszkania oznacza, że dane te nie zostały podane w materiale źródłowym.

Analiza wykazu dowodzi, że przez cele ubeckiego aresztu w Radzynie Podlaskim przeszła – poza dowódcami drużyn i szeregowymi członkami organizacji niepodległościowych – większość kadry dowódczej i średniego szczebla AK i WiN Obwodu Radzyń AK i WiN. W celach przy ulicy Warszawskiej przebywali m.in.: Franciszek Lenarczyk „Bożena” – komendant Obwodu Radzyń AK (poz. 305); Longin Skwierowski „Styr” – szef BiP w Obwodzie Radzyń AK (poz. 320); Marian Garstka „Drzewiec” – szef wywiadu Inspektoratu Radzyń AK; Saczuk Bronisław „Wiarus” – szef podchorążówki przy Obwodzie Radzyń AK (poz. 306); Władysław Leśniak „Lechita” – kwatermistrz Obwodu Radzyń AK (poz. 186); Leon Sołtysiak „James” – komendant Obwodu Radzyń WiN (poz. 332); Jan Piwoni „Dal” – szef wywiadu Obwodu Radzyń WiN (poz. 284); Henryk Potasiński „Iwan” – z-ca komendanta rejonu I w Obwodzie Radzyń WiN (poz. 293); Julian Woch „Biały” – dowódca oddziału bojowego w Rejonie IV Obwodu Radzyń WiN, zabójca mordercy ks. Lucjana Niedzielaka (poz. 375); Aleksander Wereszko „Roch” – komendant Podobwodu „Małgorzata” WiN (poz. 371); Franciszek Michaluk „Polny” – komendant Rejonu V w Obwodzie Radzyń WiN (poz. 227); Stefan Grabelski „Olsza” – komendant placówki WiN we Wrzosowie.

**Członkowie podziemia antykomunistycznego Ziemi
Radzyńskiej, którzy przewinęli się przez areszt Powiatowego
Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Radzynie Podlaskim
w latach 1944-1956
(odnotowani w dokumentacji resortu bezpieczeństwa PRL)**

L.p.	Nazwisko, imię, pseudonim	Gmina, miejscowość	Zarzut UB	Rok i miesiąc odnotowania w areszcie	Źródło
1	Adamczuk Stanisław „Czarny” ¹⁵	Tyśmienica, Laski	WiN	1946.3	IPN Lu-036/12
2	Adamowicz Edward	Biała, Brzostówiec	AK	1944.12	IPN-Lu 036/1
3	Adamowicz Wacław	Misie, Przychody	WiN	1946.2	IPN Lu-036/12
4	Bajbak Józef	Międzyrzec	sabotaż	1945.10	IPN Lu-036/12
5	Banasiuk Henryk „Łoś” ¹⁶	Tłuściec, Krzymoszyce	szeptana prop.	1945.2	IPN Lu-036/12
6	Baranicki Stanisław		AK	1944.12	IPN-Lu 036/1
7	Barczuk Czesław	Kąkolewnica	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
8	Barczuk Stanisław	Żerocin, Sitno	WiN	1946.2	IPN Lu-036/35
9	Batko Walerian	Komarówka	AK	1945.1	IPN-Lu 036/1 i 036/7
10	Bernad Henryk		AK	1945.4	IPN Lu-036/7
11	Bernat Tadeusz	Wohyń	NSZ	1945.3	IPN Lu-036/7
12	Bojko Józef ¹⁷	Żerocin, Strzyżówka	WiN	1948.1	IPN Lu- 0279/144
13	Buczyński Jan	Tłuściec, Krzewica	szeptana prop.	1947.7	IPN Lu-036/12
14	Buderewicz Romuald	Tłuściec, Rogoźnica	AK	1944.12 i 1945.2	IPN Lu-036/12 i 036/1
15	Burdach Aleksander		WiN	1946.1	IPN Lu-036/12

¹⁵ Członek drużyny w Rejonie I Obwodu Radzyń WiN; łącznik szefa Łączności Obwodu Radzyń WiN Henryka Potasińskiego „Iwana”.

¹⁶ Szef wywiadu Podobwodu „Małgorzata” w Inspektoracie Radzyń AK.

¹⁷ Członek drużyny w Rejonie V Obwodu Radzyń WiN.

L.p.	Nazwisko, imię, pseudonim	Gmina, miejscowość	Zarzut UB	Rok i miesiąc odnotowania w areszcie	Źródło
16	Burliński Stefan	Międzyrzec	AK	1944.12	IPN Lu-036/1 i 036/12
17	Burzec Bolesław	Jabłoń, Kolano	AK	1945.2	IPN Lu-036/1 i 036/7
18	Byczyk Józef	Zahajki, Bereza	WiN	1946.9	IPN Lu-036/35
19	Byk Stanisław	Siemień, Wola Siemieńska	WiN	1950.3	IPN Lu-036/35
20	Bylicki Hieronim	Siemień	WiN	1946.7	IPN Lu-036/35
21	Bylina Stefan	Biała, Wrzosów	AK	1945.1	IPN Lu-0279/144
22	Cabaj Franciszek		WiN	1946.2	IPN Lu-036/12
23	Chałko Czesław	Międzyrzec	AK	1945.1	IPN Lu-036/12
24	Charłowski Franciszek	Żerocin, Strzyżówka	WiN	1948.2	IPN Lu-0279/144
25	Chmielewski Józef	Tuściec, Kozuszek	WiN	1950.2	IPN Lu-0279/144
26	Chmielewski Leonard	Radzyń	AK	1945.1	IPN Lu-036/1 i 036/7
27	Chmielewski Marian	Zahajki, Bereza	WiN	1947.5	IPN Lu-0279/144
28	Chmielewski Mikołaj „Chmiel”	Misie, Pościsz	WiN	1947.8	IPN Lu-036/12
29	Cholewa Józef	Suchowola, Glinny Stok	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
30	Chromik Jan	Kąkolewnica, Polskowola	WiN	1946.12	IPN Lu-036/12
31	Chromik Władysław „Duży” ¹⁸	Zahajki, Bereza	WiN	1947.4	IPN Lu-0279/144
32	Czarnacki Józef	Międzyrzec	AK	1944.12	IPN Lu-036/12
33	Czarniak Piotr	Jabłoń, Kolano	AK	1945.2	IPN Lu-036/1 i 036/7
34	Czeraniwski Józef	Międzyrzec	AK	1944.12	IPN-Lu 036/1
35	Daniluk Józef	Tuściec, Krzewica	AK	1945.4 i 5	IPN Lu-036/7 i 036/12
36	Daniłko Stanisław	Brzozowy Kąt, Walinna	AK	1945.2 i 3	IPN Lu-036/7 i 036/12

¹⁸ Członek oddziału bojowego Rejonu IV w Obwodzie Radzyń WiN pod dowództwem Jana Grudzińskiego „Płomienia”.

L.p.	Nazwisko, imię, pseudonim	Gmina, miejscowość	Zarzutek UB	Rok i miesiąc odnotowania w areszcie	Źródło
37	Demianiuk Kazimierz	Zahajki, Drelów	WiN	1952.3	IPN Lu-0279/144
38	Doluk Stanisław „Brzoza”	Brzozowy Kąt, Rudno	WiN	1947.10	IPN Lu-0279/144
39	Domański Edward	Kąkolewnica, Sokóły	AK	1944.12	IPN-Lu 036/1
40	Domański Zbigniew		WiN	1946.2	IPN Lu-036/12
41	Dorosz Mieczysław	Milanów, Wola Przewłocka	WiN	1946.12	IPN Lu-036/12
42	Drupaluk Franciszek „Bryła” ¹⁹	Zahajki, Przechodźsko	WiN	1947.2	IPN Lu-0279/144
43	Drygiel Wacław	Żerocin, Dołha	WiN	1946.7	IPN Lu-036/35
44	Duda Aleksander	Kąkolewnica, Lipniaki	AK	1944.12	IPN-Lu 036/1
45	Duda Bolesław	Biała, Siedlanów	WiN	1946.11	IPN Lu-0279/144
46	Duda Hieronim		WiN	1946.4	IPN Lu-036/12
47	Duda Kazimierz „Jaś”	Kąkolewnica, Dębówierzchy	WiN	1946.12 i 1947.1	IPN Lu-036/12 i 0279/144
48	Duda Władysław „Ostry” ²⁰	Kąkolewnica	AK, WiN	1944.12 i 1949.7	IPN-Lu 036/1, 036/12 i 0279/144
49	Dutkiewicz Józef		AK	1944.12	IPN-Lu 036/1
50	Duszek-Kowalczyk Irena „Jola” ²¹	Siemień, Wólka Siemieńska	WiN	1946.2 i 3	IPN Lu-0279/144
51	Duszyk Stanisław	Międzyrzec	WiN	1948.10	IPN Lu-0279/144
52	Dzioba Stanisław	Międzyrzec	WiN	1946.12	IPN Lu-036/12
53	Flis Czesław	Międzyrzec	WiN	1946.3	IPN Lu-036/12
54	Fugat Grzegorz		AK	1944.10	IPN-Lu 036/1

¹⁹ Z-ca dowódcy drużyny w Rejonie V Obwodu Radzyń WiN.

²⁰ Członek oddziału bojowego Rejonu IV w Obwodzie Radzyń WiN pod dowództwem Jana Grudzińskiego „Płomienia” i współzałożyciel antykomunistycznej organizacji pod nazwą Polskie Wojsko Podziemne w gminie Kąkolewnica.

²¹ Kancelistka szefa łączności Obwodu WiN Henryka Potasińskiego „Iwana”.

L.p.	Nazwisko, imię, pseudonim	Gmina, miejscowość	Zarzut UB	Rok i miesiąc odnotowania w areszcie	Źródło
55	Gajko Jan		AK	1945.2	IPN-Lu 036/1
56	Garstka Marian „Drzewiec” ²²	Radzyń	AK	1945.1	IPN Lu-0279/144
57	Gasik Józef	Międzyrzec	NSZ	1945.10	IPN Lu-036/12
58	Gierej Zygmunt	Thuściec, Wólka Krzymowska	WiN	1946.9	IPN Lu-036/12
59	Giersz Bolesław	Thuściec, Wysokie	AK	1944.12	IPN-Lu 036/1
60	Głogowski Adolf	Opole	AK	1945.3	IPN Lu-036/7
61	Gmitruk Kazimierz	Komarówka, Przegaliny	AK	1945.3	IPN Lu-036/7
62	Gnapiński Antoni	Międzyrzec	AK	1944.12	IPN Lu-036/1 i 036/12
63	Golec Tadeusz „Dąbek” ²³	Kąkolewnica, Miłolas	WiN	1946.4	IPN Lu-0279/144
64	Golonka Józef	Czemierniki, Stoczek	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
65	Grabelski Stefan „Olsza” ²⁴	Biała, Wrzosów	AK	1945.1	IPN Lu-036/7 i 036/7
66	Grudziński Józef	Międzyrzec	AK	1944.12 i 1945.2	IPN-Lu 036/1 i 036/12
67	Grzelak Stanisław „Krwawy” ²⁵	Ryki	WiN	1949.8	IPN Lu-0279/144
68	Grzeszczuk Kazimierz	Międzyrzec	NSZ	1946.10	IPN Lu-036/12
69	Grzeszczuk Marian	Zahajki, Drelów	WiN	1952.3	IPN Lu-0279/144
70	Grzywak Józef	Kąkolewnica, Lipniaki	AK, WiN	1944.12 i 1946.3	IPN-Lu 036/1 i 036/12
71	Gursz Bolesław		AK	1944.12	IPN-Lu 036/1
72	Gustaw Jan		AK	1944.12	IPN-Lu 036/1

²² Szef wywiadu Inspektoratu Radzyń AK.

²³ Członek drużyny w Rejonie IV Obwodu Radzyń WiN pod dowództwem Aleksandra Kota „Wilka”.

²⁴ Komendant placówki AK we Wrzosowie.

²⁵ Członek oddziału bojowego Rejonu IV w Obwodzie Radzyń WiN pod dowództwem Jana Grudzińskiego „Płomienia”.

L.p.	Nazwisko, imię, pseudonim	Gmina, miejscowość	Zarzut UB	Rok i miesiąc odnotowania w areszcie	Źródło
73	Hałabuda Grzegorz	Międzyrzec	WiN	1946.9	IPN Lu-036/12
74	Harczuk Aleksander	Tłuściec	szeptana prop.	1948.10	IPN Lu-036/12
75	Harczuk Stanisław	Żerocin, Sitno	WiN	1946.2	IPN Lu-036/35
76	Hawryluk Stanisław		NSZ	1946.4	IPN Lu-036/12
77	Heberczuk Józef	Tłuściec	AK	1945.8	IPN Lu-036/12
78	Hordejuk Bolesław	Brzozowy Kąt, Wiski	AK	1945.2	IPN Lu-036/7 i 036/12
79	Howorus Ludwik	Milanów, Wierzbówka	AK	1945.3	IPN Lu-036/7
80	Hurko Jan	Komarówka	WiN	1948.2	IPN Lu-0279/144
81	Ignaciuk Aleksander		WiN	1946.3	IPN Lu-036/12
82	Ignaciuk Jan	Tłuściec	NSZ	1946.6	IPN Lu-036/12
83	Iwaniuk Edward	Tłuściec, Manie	WiN	1951.12	IPN Lu-036/12
84	Iwaniuk Marianna ²⁶	Tłuściec, Manie	WiN	1951.12	IPN Lu-036/12
85	Iwaniuk Sabina ²⁷	Tłuściec, Manie	WiN	1951.12	IPN Lu-036/12 i 0279/144
86	Iwaniuk-Samociuk Maria ²⁸	Tłuściec, Manie	WiN	1951.12	IPN Lu-0279/144
87	Izalewicz Bronisław	Międzyrzec	AK	1944.12	IPN-Lu 036/1
88	Izdebski Witold	Czemierniki, Wygnanów	AK	1945.1	IPN Lu-036/1 i 036/7
89	Jabłoński Bronisław	Brzozowy Kąt, Walinna	WiN	1951.4	IPN Lu-036/12 i 0279/144
90	Jackun Stanisław	Komarówka, Kolembrody	WiN	1946.9	IPN Lu-0279/144
91	Jakimski Stefan	Komarówka, Przegaliny	AK	1945.2	IPN Lu-036/7

²⁶ Łączniczka oddziału kpt. Władysława Łukasiuka „Młota” – dowódcy 6 Brygady Wileńskiej AK/WiN.

²⁷ J.w.

²⁸ J.w.

L.p.	Nazwisko, imię, pseudonim	Gmina, miejscowość	Zarzut UB	Rok i miesiąc odnotowania w areszcie	Źródło
92	Jakubowicz Władysław „Brzoza” ²⁹	Żerocin, Dołha	WiN	1946.8	IPN Lu-0279/144
93	Jakubowicz Zdzisław	Międzyrzec	AK	1945.4	IPN Lu-036/7 i 036/12
94	Janczy Józef		NSZ	1946.4	IPN Lu-036/12
95	Janowicz Wanda	Międzyrzec	WiN	1946.3	IPN Lu-036/12
96	Jarmol Jan	Jabłoń, Kolano	AK	1945.2	IPN Lu-036/1 i 036/7
97	Jaworski Wacław „Niwa” ³⁰	Siemień, Gródek	WiN	1946.8	IPN Lu-036/35 i 0279/144
98	Jeleszuk Stanisław	Thuściec, Krzewica	AK	1945.4	IPN Lu-036/7 i 036/12
99	Joško Jan	Wojcieszków	AK	1945.2	IPN Lu-036/7
100	Jóźwik Józef	Thuściec, Zasiadki	WiN	1947.12	IPN Lu-036/12
101	Jurczyński Jan	Brzozowy Kąt, Derewiczna	AK	1945.3	IPN Lu-036/7
102	Juszczyński Jan	Brzozowy Kąt, Derewiczna	AK	1945.3	IPN Lu-036/12
103	Kaczan Stanisław „Kolka”	Jabłoń	BCh	1945	IPN Lu-0279/145
104	Kalenik Wacław „Grześ”	Kakolewnica, Polskowola	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
105	Kaliński Roman Waldemar	Thuściec, Pościsz	AK	1945.7	IPN Lu-0279/145
106	Kalisz Czesław	Siemień	AK	1944.9	IPN Lu-036/35
107	Kalisz Ludwik	Milanów, Wierzbówka	AK	1945.3	IPN Lu-036/7
108	Kamiński Bolesław	Suchowola, Jezioro	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
109	Kamiński Edward	Suchowola, Jezioro	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
110	Kamiński Jan	Radzyń	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
111	Kania Stanisław		AK	1945.4	IPN Lu-036/7

²⁹ Członek drużyny w Rejonie V Obwodu Radzyń WiN pod dowództwem Jana Pinkowskiego „Cegły”.

³⁰ Dowódca placówki w Rejonie I Obwodu Radzyń WiN.

L.p.	Nazwisko, imię, pseudonim	Gmina, miejscowość	Zarzut UB	Rok i miesiąc odnotowania w areszcie	Źródło
112	Kapczuk Józef „Kogut” ³¹	Brzozowy Kąt, Derewiczna	WiN	1953.7	IPN Lu-0279/145
113	Kapczuk Piotr ³²	Komarówka	WiN	1951.1	IPN Lu-0279/145
114	Kapczuk Wawrzyniec „Ukrainiec” ³³	Brzozowy Kąt, Rudno	WiN	1950.12	IPN Lu-0279/145
115	Karbowicz Henryk	Brzozowy Kąt, Walinna	AK	1945.3	IPN Lu-036/7
116	Karczewski Stefan „Wierzba” ³⁴	Biała, Borowe	WiN	1951.12	IPN Lu-0279/145
117	Karczmarz Andrzej „Huk” ³⁵	Biała, Stara Wieś	WiN	1945.11	IPN Lu-0279/145
118	Karolak Kazimierz		AK	1945.4	IPN Lu-036/7
119	Karpowicz Henryk	Brzozowy Kąt, Walinna	AK	1945.3	IPN Lu-036/12
120	Kasprowicz Edward	Siemień, Wierzchowiny	AK	1950.3	IPN Lu-036/35
121	Kędziński Stanisław	Jabłoń, Kolano	AK	1945.2	IPN Lu-036/1 i 036/7
122	Kieczka Franciszek	Zahajki, Bereza	WiN	1946.9	IPN Lu-036/35
123	Kieczka Józef	Zahajki, Bereza	AK	1945.4	IPN Lu-036/35
124	Klej Marian	Siemień, Jezioro	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
125	Klej Stefan	Siemień, Jezioro	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
126	Klembowski Aleksander	Biała, Lichy	WiN	1946.4	IPN Lu-036/12
127	Klimbowski Henryk		WiN	1946.3	IPN Lu-036/12
128	Klimiuk Franciszek ³⁶	Brzozowy Kąt, Walinna	AK	1945.3	IPN Lu-036/7 i 036/12

³¹ Członek drużyny w Rejonie VIII Obwodu Radzyń WiN pod dowództwem Jana Pileckiego „Jałowca”.

³² Członek oddziału bojowego Rejonu VIII w Obwodzie Radzyń WiN pod dowództwem Wacława Stelmaszuka „Marnego”, komendanta Rejonu VIII (nt. Wacława Stelmaszuka zob. ...).

³³ Członek drużyny w Rejonie VIII Obwodu Radzyń WiN pod dowództwem Zygmunta Trzeźniewskiego.

³⁴ Z-ca komendanta Rejonu I w Obwodzie Radzyń WiN.

³⁵ Kwatermistrz Rejonu VI w Obwodzie Radzyń WiN.

³⁶ Komendant placówki w Rejonie VIII Obwodu Radzyń WiN.

L.p.	Nazwisko, imię, pseudonim	Gmina, miejscowość	Zarzut UB	Rok i miesiąc odnotowania w areszcie	Źródło
129	Kłyk Eugeniusz	Tłuściec, Wólka Krzymowska	AK	1945.2	IPN Lu-0279/145
130	Kłós Józef	Radzyń	AK	1945.1	IPN Lu-036/1 i 036/7
131	Koczkodaj Stanisław	Biała, Siedlanów	AK	1944.12	IPN-Lu 036/1
132	Kokot Eugeniusz ³⁷	Międzyrzec	AK	1945.6	IPN Lu-0279/145
133	Kolanowski Feliks	Międzyrzec	AK	1945.4 i 6	IPN Lu-036/7 i 036/12
134	Kołdun Stanisław ³⁸	Komarówka	AK	1944.9	IPN Lu-0279/145
135	Kołodziejczyk Józef	Wojcieszków	AK	1945.2	IPN Lu-036/1 i 036/7
136	Komoń Henryk „Skowronek” ³⁹	Kąkolewnica, Polskowola	WiN	1947.1	IPN Lu-0279/145
137	Komoń Kazimierz ⁴⁰	Kąkolewnica, Polskowola	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
138	Kopeć Władysław	Siemień, Wólka Siemieńska	szeptana prop.	1950.3	IPN Lu-036/35
139	Kordas Czesław		WiN	1946.4	IPN Lu-036/12
140	Korniluk Aleksander	Zahajki, Bereza	WiN	1946.11	IPN Lu-036/35
141	Korniluk Jan	Zahajki, Bereza	WiN	1946.11	IPN Lu-036/35
142	Korszeń Władysław	Brzozowy Kąt	WiN	1946.3	IPN Lu-036/12
143	Korulczyk Antoni	Międzyrzec	WiN	1946.1	IPN Lu-036/12
144	Korulczyk Jan ⁴¹	Kąkolewnica, Polskowola	AK	1945.11	IPN Lu-0279/145
145	Kot Stanisław „Knopik” ⁴²	Zahajki, Bereza	WiN	1946.9	IPN Lu-036/35

³⁷ Członek drużyny w Rejonie VA Obwodu Radzyń WiN pod dowództwem Czesława Sobczyńskiego.

³⁸ Podkwatremistrz Rejonu VIII w Obwodzie Radzyń AK.

³⁹ Członek drużyny w Rejonie IV Obwodu Radzyń WiN pod dowództwem Jana Szymańskiego „Czajki”.

⁴⁰ J.w.

⁴¹ J.w.

⁴² Z-ca dowódcy plutonu w Rejonie IV w Obwodzie Radzyń WiN.

L.p.	Nazwisko, imię, pseudonim	Gmina, miejscowość	Zarzutek UB	Rok i miesiąc odnotowania w areszcie	Źródło
146	Kot Stefan	Kąkolewnica, Żakowola Stara	WiN	1949.9	IPN Lu-0279/145
147	Kotub Czesław	Międzyrzec	AK	1944.12	IPN-Lu 036/1
148	Kowalik Franciszek	Biała, Siedlanów	WiN	1946.11	IPN Lu-0279/145
149	Kowalik Józef „Pocisk”	Brzozowy Kąt, Planta	AK	1945.4 i 6	IPN Lu-036/7 i 036/12
150	Kowaluk Czesław	Międzyrzec	AK	1944.11	IPN Lu-036/12
151	Kozaczuk Piotr	Szóstka	AK	1945.1	IPN Lu-036/1 i 036/7
152	Kozak Stanisław	Brzozowy Kąt, Wiski	NSZ	1946.9	IPN Lu-036/12
153	Kozłowiec Stanisław	Zahajki, Bereza	WiN	1946.9	IPN Lu-036/35
154	Kozłowski Kazimierz		WiN	1946.3	IPN Lu-036/12
155	Kozub Czesław		AK	1944.12	IPN-Lu 036/1
156	Krasowski Kazimierz	Żerocin, Rogozniczka	BCh	1945.5	IPN Lu-036/35
157	Krasowski Piotr	Żerocin, Rogozniczka	BCh	1945.5	IPN Lu-036/35
158	Krasuski Marian	Kąkolewnica, Olszewnica	WiN	1947.7	IPN Lu-0279/145
159	Krasuski Roman	Kąkolewnica, Mościska	WiN	1946.3	IPN Lu-0279/145
160	Krawczyk Zygmunt		AK	1944.12	IPN-Lu 036/1
161	Król Czesław ⁴³	pow. łukowski	AK	1945.8	IPN Lu-0279/145
162	Król Jan ⁴⁴	Siemień	WiN	1946.8	IPN Lu-0279/145
163	Król Kazimierz	Radzyń	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
164	Krupski Stanisław	Międzyrzec	WiN	1946.12	IPN Lu-036/12
165	Kryńska Irena ⁴⁵	Zahajki, Bereza	WiN	1946.9	IPN Lu-036/35

⁴³ Komendant placówki AK w Czemiernikach.

⁴⁴ Członek placówki w Rejonie I Obwodu Radzyń WiN; łącznik.

⁴⁵ Łączniczka Obwodu Radzyń WiN.

L.p.	Nazwisko, imię, pseudonim	Gmina, miejscowość	Zarzut UB	Rok i miesiąc odnotowania w areszcie	Źródło
166	Kryński Jan	Zahajki, Bereza	WiN	1947.11	IPN Lu-036/35
167	Kryński Stanisław „Piast”	Biała, Paszki Duże	AK	1945.9	IPN Lu-0279/145
168	Krzewski Konstanty	Radzyń	AK	1945.1	IPN Lu-036/1 i 036/7
169	Krzymowski Franciszek „Kurz” ⁴⁶	Szóstka, Wygnanka	WiN	1947.5	IPN Lu-0279/145
170	Kubalski Wiktor „Bimber”	Kąkolewnica, Brzozowica	WiN	1946.3	IPN Lu-0279/145
171	Kucharuk Tomasz	Wohyń, Lisiowółka	AK	1945.5	IPN Lu-036/12
172	Kuć Henryk	Leśna Podlaska, Droblin	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
173	Kulik Karol	Zahajki, Przechodzisko	WiN	1947.2	IPN Lu-0279/145
174	Kulik Stanisław „Jaskółka” ⁴⁷	Żerocin	WiN	1948.9	IPN Lu-036/35 i 0279/145
175	Kulikowski Franciszek	Tuściec, Krzymoszyce	WiN	1947.1	IPN Lu-036/12
176	Kunierowicz Władysław	Międzyrzec, Stołpno	AK	1945.10	IPN Lu-036/12
177	Kupidura Franciszek	Żerocin, Strzyżówka	WiN	1948.1	IPN Lu-0279/145
178	Kuźmiuk Julian	Zahajki, Bereza	WiN	1946.9	IPN Lu-036/35
179	Kuźmiuk Piotr Zenon	Międzyrzec	WiN	1947.8	IPN Lu-036/12
180	Kwiatek Piotr ⁴⁸	Siemień, Wółka Siemieńska	WiN	1946.2	IPN Lu-0279/145
181	Kwiatkowski Jan	Komarówka, Kolembrody	WiN	1946.9	IPN Lu-0279/145
182	Lachowicz Adam		NSZ	1946.4	IPN Lu-036/12
183	Lecyk Marian	Radzyń	AK	1945.11	IPN Lu-0279/145

⁴⁶ Członek oddziału bojowego Rejonu IV w Obwodzie Radzyń WiN pod dowództwem Jana Grudzińskiego „Płomienia”.

⁴⁷ Członek drużyny w Rejonie V Obwodu Radzyń WiN pod dowództwem Władysława Szymańczuka „Błatego”.

⁴⁸ Gospodarz meliny komendanta Rejonu I w Obwodzie Radzyń WiN Henryka Potasińskiego „Iwana”.

L.p.	Nazwisko, imię, pseudonim	Gmina, miejscowość	Zarzut UB	Rok i miesiąc odnotowania w areszcie	Źródło
184	Lep Stefan	Kąkolewnica, Lipniaki	AK	1944.12	IPN-Lu 036/1
185	Leszczyński Czesław	Siedlce	WiN	1946.12	IPN Lu-036/12
186	Leśniak Władysław „Lechita” ⁴⁹	Ulan, Wierzchowiny	WiN	1946.4	IPN Lu-036/12
187	Lipski Aleksander	Kąkolewnica	AK	1945.1	IPN Lu-036/1 i 036/7
188	Lucek Władysław		AK	1945.5	IPN Lu-036/1
189	Łazko Franciszek	Zahajki, Przechodzisko	WiN	1946.9	IPN Lu-036/35
190	Łoboda Józef	Wohyń	AK	1945.4	IPN Lu-036/7 i 036/12
191	Łotys Józef		AK	1945.4	IPN Lu-036/7
192	Łotys Stanisław „Sosna”	Milanów, Kopina	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
193	Łucek Władysław	Czemierniki, Bełcząc	AK	1945.2	IPN Lu-036/7
194	Łuciuk Antoni	Tłuściec, Krzewica	AK	1945.4	IPN Lu-036/12
195	Łuciuk Franciszek	Tłuściec, Krzewica	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
196	Łuciuk Stanisław	Tłuściec, Krzewica	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
197	Łuciuk Stanisław	Zahajki, Bereza	WiN	1946.12	IPN Lu-036/12 i 036/35
198	Łucki Józef	Międzyrzec	sabotaż	1945.3 i 10	IPN Lu-036/12
199	Łukasik Franciszek	Kąkolewnica, Jurki	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
200	Łukasik Józef „Dąbek” ⁵⁰	Biała, Wrzosów	WiN	1947.11	IPN Lu-0279/145
201	Maciejewski Ludwik	Brzozowy Kąt, Rudno	AK	1945.3	IPN Lu-036/7
202	Magier Henryk	Komarówka, Kozły	NSZ	1949.6	IPN Lu-0279/145
203	Magier Józef „Sęp”	Komarówka, Kozły	NSZ	1949.6	IPN Lu-0279/145

⁴⁹ Kwatermistrz Obwodu Radzyń AK.

⁵⁰ Członek drużyny we Wrzosowie w Rejonie VI Obwodu Radzyń WiN pod dowództwem Stefana Grabelskiego „Olszy”.

L.p.	Nazwisko, imię, pseudonim	Gmina, miejscowość	Zarzut UB	Rok i miesiąc odnotowania w areszcie	Źródło
204	Majczyna Aleksander	Kąkolewnica, Polskowola	WiN	1946.12	IPN Lu-036/12
205	Majczyna Stanisław	Kąkolewnica, Polskowola	WiN	1946.12	IPN Lu-036/12
206	Majczyna Stanisław „Maniek” ⁵¹	Biała, Ustrzesz	AK	1945.4 i 7	IPN Lu-036/7 i 0279/145
207	Makarewicz Wacław	Milanów, Wola Przewłocka	NSZ	1946.12	IPN Lu-036/12
208	Makaruk Stanisław	Zahajki, Przechodzisko	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
209	Maksjan Marta	Międzyrzec	AK	1945.1	IPN Lu-036/12
210	Maksymiuk Józef	Komarówka, Kolembrody	WiN	1946.9	IPN Lu-0279/145
211	Maksymiuk Piotr		AK	1945.4	IPN Lu-036/7
212	Małochwiej Adolf „Lis” ⁵²	Kąkolewnica, Polskowola	AK/WiN	1945.5 i 1946.4	IPN Lu-036/12
213	Mańko Czesław	Wojcieszków	AK	1945.2	IPN Lu-036/1 i 036/7
214	Mańkowski Stanisław		AK	1945.4	IPN Lu-036/7
215	Marszałek Jan	Thuściec, Zasiadki	AK	1944.12	IPN-Lu 036/1
216	Marszał Józef	Milanów, Wierzbówka	AK	1945.3	IPN Lu-036/7
217	Maruszak Jan	Thuściec, Zasiadki	AK	1944.12	IPN Lu-036/1 i 036/12
218	Matejek Kazimierz	Kąkolewnica, Brzozowica	WiN	1945.11	IPN Lu-0279/145
219	Matejek Kazimierz	Milanów, Wola Przewłocka	NSZ	1946.12	IPN Lu-036/12
220	Matejek Wacław		WiN	1946.4	IPN Lu-036/12
221	Matejuk Aleksander	Kąkolewnica, Brzozowica	AK	1945.1	IPN Lu-036/1 i 036/7
222	Matusiewicz Jan		prop. antykom.	1944.12	IPN-Lu 036/1
223	Melaniuk Franciszek	Żerocin, Bereza	AK	1945.5	IPN Lu-036/35

⁵¹ Członek drużyny AK pod dowództwem Józefa Radczuka „Jelenia”.

⁵² Członek drużyny w Rejonie IV Obwodu Radzyń WiN pod dowództwem Jana Szymańskiego „Czajki”.

L.p.	Nazwisko, imię, pseudonim	Gmina, miejscowość	Zarzutek UB	Rok i miesiąc odnotowania w areszcie	Źródło
224	Michalski Józef		WiN	1946.2	IPN Lu-036/12
225	Michalski Marian „Michał”	Biała, Brzostówiec	WiN	1946.7	IPN Lu-0279/145
226	Michalski Wacław		WiN	1946.2	IPN Lu-036/12
227	Michaluk Franciszek „Polny” ⁵³	Tłuściec	WiN	1946.10	IPN Lu-0279/145
228	Michaluk Stanisław, s. Jana	Tłuściec	WiN	1946.9	IPN Lu-036/12
229	Michaluk Stanisław, s. Michała	Tłuściec	WiN	1946.9	IPN Lu-036/12
230	Mikiciuk Jan ⁵⁴	Zahajki, Drelów	WiN	1952.3	IPN Lu-0279/145
231	Mikiciuk Stanisław	Żerocin, Dołha	WiN	1948.7	IPN Lu-0279/145
232	Mikiciuk Władysław	Zahajki, Bereza	AK	1945.6	IPN Lu-036/35
233	Miłosz Stanisław		NSZ	1946.4	IPN Lu-036/12
234	Mistrzuk Eugeniusz		NSZ	1946.4	IPN Lu-036/12
235	Miszczyk Bronisław	Żerocin, Sitno	NSZ	1948.9	IPN Lu-036/35
236	Mościcki Oktawian „Orzeł” ⁵⁵	Kąkolewnica, Mościska	WiN	1946.8	IPN Lu-0279/145
237	Mróz Józef	Biała, Biała	WiN	1946.12	IPN Lu-036/12
238	Naumiuk Bolesław	Milanów, Zieleniec	AK	1945.3	IPN Lu-036/7
239	Nazaruk Józef „Sapieha” ⁵⁶	Zahajki, Bereza	WiN	1946.9	IPN Lu-036/35
240	Nestoruk Józef	Tłuściec	WiN	1946.9	IPN Lu-036/12
241	Nestoruk Piotr	Tłuściec	WiN	1946.9 i 10	IPN Lu-036/12

⁵³ Z-ca komendanta Rejonu V w Obwodzie Radzyń WiN Stefana Węgrzyniaka „Rydzia”, a po jego śmierci w maju 1946 – komendant.

⁵⁴ Członek oddziału bojowego Rejonu V w Obwodzie Radzyń WiN pod dowództwem Stanisława Miszczyka „Kłosa”.

⁵⁵ Członek oddziału bojowego komendanta Rejonu IV w Obwodzie Radzyń WiN Zdzisława Sierpińskiego „Greka”.

⁵⁶ Członek oddziału bojowego Rejonu IV w Obwodzie Radzyń WiN pod dowództwem Jana Grudzińskiego „Płomienia”.

L.p.	Nazwisko, imię, pseudonim	Gmina, miejscowość	Zarzut UB	Rok i miesiąc odnotowania w areszcie	Źródło
242	Nestoruk Stanisław, s. Jana	Tłuściec	WiN	1946.9	IPN Lu-036/12
243	Nestoruk Stanisław, s. Józefa	Tłuściec	WiN	1946.4	IPN Lu-036/12
244	Niczyporuk Franciszek	Wisznice, Horodyszcze	AK	1945.3	IPN Lu-036/7
245	Niewęgłowski Bolesław	Siemień, Łubka	AK	1945.4	IPN Lu-036/7 i 036/35
246	Niewęgłowski Henryk		WiN	1946.3	IPN Lu-036/12
247	Niewęgłowski Mieczysław		WiN	1946.4	IPN Lu-036/12
248	Niewęgłowski Stanisław	Jabłoń	AK	1945.3	IPN Lu-036/7
249	Niewęgłowski Stanisław	Radzyń	AK	1945.1	IPN Lu-036/1 i 036/7
250	Nikolski Leon „Nil” ⁵⁷	Radzyń	AK	1945.9	IPN Lu- 0279/145
251	Nowacki Stanisław		AK	1945.4	IPN Lu-036/7
252	Nowakowski Jan	Międzyrzec	WiN	1945.10	IPN Lu-036/12
253	Nowosielski Eugeniusz		AK	1945.1	IPN-Lu 036/1
254	Nowosielski Eugeniusz	Tłuściec, Krzymoszyce	AK	1945.2 i 3	IPN Lu-036/7 i 036/12
255	Okrajuk Stanisław	Zahajki, Bereza	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
256	Olesiejuk Stanisław	Żerocin, Pereszczówka	NSZ	1946.4	IPN Lu-036/12 i 036/35
257	Olko Feliks	Suchowola, Jezioro	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
258	Olszewski Aleksander „Sokół”	Kąkolewnica, Sokół	WiN	1949.11	IPN Lu- 0279/146
259	Olszewski Stanisław	Brzozowy Kąt	szeptana prop.	1949.2	IPN Lu-036/12
260	Osoński Wacław	Siemień	WiN	1946.2	IPN Lu-036/35
261	Ostapiuk Bronisław „Marian”	Biała, Niewęgłosz	WiN	1947.8	IPN Lu- 0279/146
262	Ostrzyżek Jan		WiN	1946.1	IPN Lu-036/12

⁵⁷ Kolporter Obwodu Radzyń AK.

L.p.	Nazwisko, imię, pseudonim	Gmina, miejscowość	Zarzutek UB	Rok i miesiąc odnotowania w areszcie	Źródło
263	Palenciuk Aleksander „Stary” ⁵⁸	Siemień, Tulniki	WiN	1946.8	IPN Lu-0279/146
264	Palenciuk Bolesław „Kolus” ⁵⁹	Biała, Ustrzesz	WiN	1946.11	IPN Lu-0279/146
265	Palenciuk Józef „Bogdan” ⁶⁰	Biała, Brzostówiec	WiN	1946.11	IPN Lu-0279/146
266	Panasiuk Antoni	Zahajki, Bereza	WiN	1946.9	IPN Lu-036/35
267	Panasiuk Feliks „Mur” ⁶¹	Siemień, Gródek	WiN	1946.7	IPN Lu-036/35 i 0279/146
268	Parafiniuk Mikołaj ⁶²	Misie, Pościsz	WiN	1947.11	IPN Lu-0279/146
269	Parysek Wacław	Suchowola, Żminne	AK	1945.3	IPN Lu-0279/146
270	Paszkowski Stanisław		WiN	1946.4	IPN Lu-036/12
271	Pawelec Piotr	Milanów, Wola Przewłocka	NSZ	1946.12	IPN Lu-036/12
272	Pawluczuk Czesław	Brzozowy Kąt, Walinna	WiN	1945.3	IPN Lu-0279/146
273	Pawluczuk Szymon		NSZ	1946.4	IPN Lu-036/12
274	Pawłowski Feliks „Lis” ⁶³	Żerocin, Dołha	WiN	1947.10	IPN Lu-0279/146
275	Pawłowski Władysław	Żerocin, Dołha	WiN	1948.9	IPN Lu-036/35
276	Pękała Stanisław	Kąkolewnica	AK	1945.1	IPN Lu-036/1 i 036/7
277	Piela Zbigniew „Wawrzyn”	Komarówka	WiN	1951.12	IPN Lu-0279/146
278	Pietrelewski Marian	Misie, Grabowiec	AK	1945.4	IPN Lu-036/12

⁵⁸ Dowódca plutonu operującego w miejscowościach: Gródek, Tulniki, Nadzieja w Rejonie I Obwodu Radzyń WiN.

⁵⁹ Członek oddziału bojowego Rejonu III w Obwodzie Radzyń WiN pod dowództwem Witolda Żółtkowskiego „Morusa”.

⁶⁰ Członek drużyny w Rejonie III Obwodu Radzyń WiN pod dowództwem Jana Zielińskiego „Grotu”.

⁶¹ Dowódca drużyny w Rejonie I Obwodu Radzyń WiN.

⁶² Członek oddziału bojowego kpt. Władysława Łukasiuka „Młota” – dowódcy 6 Brygady Wileńskiej AK/WiN.

⁶³ Członek oddziału bojowego Rejonu V w Obwodzie Radzyń WiN pod dowództwem Stanisława Miszczuka „Kłosa”.

L.p.	Nazwisko, imię, pseudonim	Gmina, miejscowość	Zarzut UB	Rok i miesiąc odnotowania w areszcie	Źródło
279	Pietruszka Jan	Międzyrzec	WiN	1946.9	IPN Lu-036/12
280	Pilecki Edward „Migłanc” ⁶⁴	Brzozowy Kąt, Derewiczna	WiN	1948.10	IPN Lu-0279/146
281	Pilecki Jan „Jałowiec” ⁶⁵	Brzozowy Kąt, Derewiczna	WiN	1953.7	IPN Lu-0279/146
282	Piotrowski Marian	Misie, Grabowiec	WiN	1946.12	IPN Lu-036/12
283	Pióro Antoni	Międzyrzec	AK	1945.6	IPN Lu-036/12
284	Piwoni Jan „Dal” ⁶⁶	Suchowola	WiN	1953.1	IPN Lu-0279/146
285	Płachta Maria ⁶⁷	Radzyń	WiN	1952.7	IPN Lu-0279/146
286	Pociejuk Stanisław	Kąkolewnica, Polskowola	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
287	Podchorecka Maria	Brzozowy Kąt, Planta	WiN	1946.6	IPN Lu-036/12
288	Podgajny Zygmunt	Misie, Jelnica	WiN	1946.8	IPN Lu-036/12
289	Podhorecki Tadeusz „Gaj” ⁶⁸		AK	1945.3	IPN Lu-036/7
290	Poleciuk Aleksander	Siemień, Tulniki	WiN	1946.8	IPN Lu-036/35
291	Popadicz Żywojn	Międzyrzec	WiN	1947.9	IPN Lu-0279/146
292	Popowicz Paweł „Karpacki”	Komarówka, Kolembrody	WiN	1946.9	IPN Lu-0279/146
293	Potasiński Henryk „Iwan” ⁶⁹	Siemień, Wólka Siemieńska	WiN	1946.2	IPN Lu-0279/146
294	Prokop Czesław	Zahajki, Wólka Łózecka	WiN	1950.1	IPN Lu-0279/146

⁶⁴ Członek drużyny w Rejonie VIII Obwodu Radzyń WiN pod dowództwem Jana Pileckiego „Jałowca”.

⁶⁵ Komendant placówki w Derewicznej w Rejonie VIII Obwodu Radzyń WiN.

⁶⁶ Szef wywiadu Obwodu Radzyń WiN.

⁶⁷ Informatorka WiN w PUBP w Radzyniu Podlaskim w latach 1945-1947.

⁶⁸ Drugi z-ca komendanta Rejonu II w Obwodzie Radzyń WiN i dowódca oddziału bojowego Rejonu II.

⁶⁹ Henryk Potasiński „Iwan” – do czerwca 1945 r. szef łączności Obwodu Radzyńskiego AK; od września 1945 r. z-ca Komendanta Rejonu I w Obwodzie Radzyń WiN i kwatermistrz rejonu.

L.p.	Nazwisko, imię, pseudonim	Gmina, miejscowość	Zarzut UB	Rok i miesiąc odnotowania w areszcie	Źródło
295	Protaś Józef	Szóstka, Ostrówka	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
296	Przybylski Józef	Międzyrzec	WiN	1947.11	IPN Lu-036/12
297	Pulik Józef	Biała, Ustrzesz	AK	1945.7	IPN Lu-0279/146
298	Puła Stanisław ⁷⁰	Zahajki, Drelów	WiN	1952.2	IPN Lu-0279/146
299	Radczuk Józef „Jeleń” ⁷¹	Komarówka, Przegaliny Duże	AK	1945.8	IPN Lu-0279/146
300	Rębek Albin	Biała	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
301	Rębek Franciszek	Biała	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
302	Robak Bolesław „Niedźwiadek” ⁷²	Siemień, Juliopol	WiN	1946.2	IPN Lu-036/12, 036/35 i 0279/146
303	Rosiński Franciszek „Zawisza” ⁷³	Zahajki, Bereza	WiN	1947.5	IPN Lu-0279/146
304	Rosiński Tadeusz „Cygan” ⁷⁴	Kąkolewnica, Miłolas	WiN	1946.4	IPN Lu-036/12 i 0279/146
305	Rybicki Jan vel Rokicki Jan / wł. Franciszek Lenarczyk „Bożena” ⁷⁵	Radzyń	AK	1945.1	IPN Lu-036/1, 036/7 i 0279/146
306	Saczuk Bronisław „Wiarus” ⁷⁶	Tłuściec, Wólka Krzymowska	AK	1944.12	IPN Lu-036/1 i 036/12
307	Sadowski Kazimierz „Kędzierzawy” ⁷⁷	Brzozowy Kąt, Derewiczna	WiN	1948.10	IPN Lu-0279/146
308	Sadowski Stanisław „Sokół” ⁷⁸	Komarówka, Przegaliny Małe	AK	1944.12	IPN Lu-036/1

⁷⁰ Członek oddziału bojowego Rejonu V w Obwodzie Radzyń WiN pod dowództwem Stanisława Miszczuka „Kłosa”.

⁷¹ Dowódca placówki AK w Przegalinach Dużych.

⁷² Dowódca drużyny w Juliopolu w Rejonie I Obwodu Radzyń WiN.

⁷³ Członek oddziału bojowego Rejonu IV w Obwodzie Radzyń WiN pod dowództwem Jana Grudzińskiego „Płomienia”.

⁷⁴ Członek placówki w Kąkolewnicy w Rejonie IV Obwodu Radzyń WiN pod dowództwem Aleksandra Kota „Wilka”.

⁷⁵ Komendant Obwodu Radzyń AK na przełomie 1944 i 1945 r.

⁷⁶ Komendant podchorążówki przy Obwodzie Radzyń AK.

⁷⁷ Członek placówki w Derewicznej w Rejonie VIII Obwodu Radzyń WiN pod dowództwem Jana Pileckiego „Jałowca”.

⁷⁸ Dowódca drużyny w Przegalinach Małych w Rejonie VIII Obwodu Radzyń WiN.

L.p.	Nazwisko, imię, pseudonim	Gmina, miejscowość	Zarzut UB	Rok i miesiąc odnotowania w areszcie	Źródło
309	Samociuk Stanisław „Wilk” ⁷⁹	Tłuściec, Manie	WiN	1948.8	IPN Lu-0279/146
310	Sergiej Antoni	Międzyrzec	WiN	1947.11	IPN Lu-036/12
311	Sergiej Zygmunt „Zych” ⁸⁰	Tłuściec, Zasiadki	WiN	1947.12	IPN Lu-036/12
312	Sidor Aleksander „Sroka” ⁸¹	Biała, Wola Chomejowa	WiN	1946.2	IPN Lu-036/12
313	Sidorczuk Jan	Tłuściec, Krzewica	WiN	1946.9	IPN Lu-036/12
314	Sidorczuk Józef	Tłuściec, Krzewica	AK	1945.2	IPN Lu-036/1, 036/7 i 036/12
315	Sidorczuk Zygmunt	Tłuściec	WiN	1946.9	IPN Lu-036/12
316	Siłaczuk Edwin		WiN	1946.4	IPN Lu-036/12
317	Składziński Jerzy	Żerocin, Dołha	WiN	1946.2	IPN Lu-036/35
318	Skopiński Edward	Kąkolewnica	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
319	Skowron Jan „Piorun”	Milanów, Wierzbówka	AK	1945.3	IPN Lu-036/7
320	Skwierowski Longin „Styr” ⁸²	Radzyń	AK	1945.1	IPN Lu-036/1 i 036/7
321	Smogorzewski Edmund		WiN	1946.1	IPN Lu-036/12
322	Smogorzewski Roman		WiN	1946.1	IPN Lu-036/12
323	Sobczyński Czesław	Międzyrzec	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
324	Sobianiak Ludwik	Milanów, Wierzbówka	AK	1945.3	IPN Lu-036/7
325	Sobieszek Władysław	Siemień, Wierzchowiny	AK	1945.2	IPN Lu-036/7
326	Sobieszuk Władysław		AK	1945.5	IPN-Lu 036/1
327	Sobota Jan „Sapieha”	Kąkolewnica, Dębowierzchy	AK	1944.12	IPN Lu-0279/146

⁷⁹ Dowódca drużyny w plutonie Michała Ignaciuka „Witka” w Rejonie V Obwodu Radzyń WiN.

⁸⁰ Łącznik w Obwodzie Radzyń AK.

⁸¹ Komendant placówki w Woli Chomejowej w Rejonie VI Obwodu Radzyń WiN.

⁸² Szef Biura Informacji i Propagandy Obwodu Radzyń AK.

L.p.	Nazwisko, imię, pseudonim	Gmina, miejscowość	Zarzut UB	Rok i miesiąc odnotowania w areszcie	Źródło
328	Sobota Marian		WiN	1946.4	IPN Lu-036/12
329	Sobota Stanisław „Kret”	Kąkolewnica, Dębowierzchy	WiN	1946.5	IPN Lu-0279/146
330	Sokołowski Edward „Orzeł”	Biała, Pasmugi	WiN	1947.3	IPN Lu-0279/146
331	Soldacki Bolesław	Opole	AK	1945.2	IPN Lu-036/1 i 036/7
332	Sołtysiak Leon „James” ⁸³	Warszawa	AK	1945.1	IPN Lu-036/1 i 036/7
333	Sosnowski Stanisław		WiN	1946.1	IPN Lu-036/12
334	Sroczyńska Olga		AK	1944.10	IPN-Lu 036/1
335	Sroczyński Roman		AK	1944.10	IPN-Lu 036/1
336	Steckiewicz Edward		AK	1945.4	IPN Lu-036/7
337	Stefaniuk Andrzej „Śmiały”	Zahajki, Łózki	AK	1945.11	IPN Lu-0279/146
338	Stefańczuk Józef	Międzyrzec, Wysokie	AK	1944.11	IPN Lu-036/12
339	Stopniak Feliks	Siemień, Miłków	WiN	1946.3	IPN Lu-036/35
340	Struk Józef	Swory, Wołoskowola	AK	1944.12	IPN-Lu 036/1
341	Strzakłowiec Władysław	Zahajki, Bereza	WiN	1946.10	IPN Lu-036/35
342	Suszek Jan	Wojcieszków	AK	1945.2	IPN Lu-036/7
343	Sweklej Jan	Jabłoń, Kolano	NSZ	1946.12	IPN Lu-036/12
344	Szabaciuk Marian	Zahajki, Bereza	WiN	1946.9	IPN Lu-036/35
345	Szalewicz Bronisław	Międzyrzec	AK	1944.12	IPN Lu-036/1 i 036/12
346	Szczepaniak Stanisław	Uścimów, Jedlanka	AK	1945.3	IPN Lu-036/7
347	Szczęśniak Jakub	Międzyrzec	AK	1944.12	IPN-Lu 036/1
348	Szczęśniak Jakub	Międzyrzec	WiN	1948.1 i 12	IPN Lu-036/1 i 036/12

⁸³ Komendant Obwodu Radzyń WiN.

L.p.	Nazwisko, imię, pseudonim	Gmina, miejscowość	Zarzutek UB	Rok i miesiąc odnotowania w areszcie	Źródło
349	Sznapiński Antoni	Międzyrzec	AK	1944.12	IPN Lu-036/12
350	Szołkowski Mikołaj	Międzyrzec	sabotaż	1945.2	IPN Lu-036/12
351	Tarka Jan	Międzyrzec	AK	1944.12	IPN Lu-036/12
352	Tataczewski Marian		WiN	1946.2	IPN Lu-036/12
353	Teresiński Jan	Siemień, Miłków	AK	1945.9	IPN Lu-036/35
354	Terlikowski Leon	Żerocin, Sitno	WiN	1946.2	IPN Lu-036/12 i 036/35
355	Terlikowski Szymon	Żerocin, Sitno	WiN	1946.2	IPN Lu-036/12 i 036/35
356	Toczyński Józef	Biała, Zarudki	AK	1945.1	IPN Lu-036/1 i 036/7
357	Tomaszewski Tomasz		WiN	1946.1	IPN Lu-036/12
358	Tracz Antoni	Czemierniki, Stójka	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
359	Trochimiuk Piotr ⁸⁴	Misie, Pościsz	WiN	1947.1	IPN Lu-036/12
360	Trociuk Henryk		NSZ	1946.4	IPN Lu-036/12
361	Truba Czesław	Żerocin, Dołha	AK	1945.5	IPN Lu-036/35
362	Truba Józef	Międzyrzec	WiN	1946.2	IPN Lu-036/12
363	Turyk Jan	Zahajki, Bereza	WiN	1946.12	IPN Lu-036/12 i 036/35
364	Turyk Kazimierz	Zahajki, Bereza	szeptana prop.	1948.8	IPN Lu-036/35
365	Turyk Zygmunt	Międzyrzec	WiN	1946.10	IPN Lu-036/12
366	Tymoszek Czesław	Thuściec, Rogoźnica	szeptana prop.	1945.12	IPN Lu-036/12
367	Tymoszek Jan	Thuściec, Krzewica	AK	1945.2 i 4	IPN Lu-036/7 i 036/12
368	Wanierski Apolon	Parczew	AK	1945.3	IPN Lu-036/7
369	Wasilewski Franciszek	Międzyrzec	sabotaż	1945.3	IPN Lu-036/12

⁸⁴ Dowódca drużyny w Rejonie V Obwodu Radzyń WiN.

L.p.	Nazwisko, imię, pseudonim	Gmina, miejscowość	Zarzut UB	Rok i miesiąc odnotowania w areszcie	Źródło
370	Waszczuk Franciszek	Żerocin	WiN	1948.9	IPN Lu-036/35
371	Wereszko Aleksander „Roch” ⁸⁵	Tłuściec, Żabce	WiN	1946.9	IPN Lu-036/12
372	Wiącek Wacław	Siemień, Amelin	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
373	Wierzchowski Florian		NSZ	1946.4	IPN Lu-036/12
374	Wilczyński Zbigniew		AK	1944.12	IPN-Lu 036/1
375	Woch Julian „Biały” ⁸⁶		AK	1944.10	IPN-Lu 036/1
376	Wojtaszek Roman	Kąkolewnica, Turów	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
377	Wójcik Wacław	Siemień, Łubka	AK	1945.4	IPN Lu-036/35
378	Wróblewski Feliks „Zagórski”	Milanów, Kopina	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
379	Wysokiński Władysław		WiN	1946.3	IPN Lu-036/12
380	Zabielski Edmund		WiN	1946.2	IPN Lu-036/12
381	Zabielski Jan		WiN	1946.1	IPN Lu-036/12
382	Zaczuk Bronisław	Tłuściec, Wólka Krzymowska	AK	1944.12	IPN Lu-036/12
383	Zadźko Franciszek	Zahajki, Przechodzisko	WiN	1946.9	IPN Lu-036/35
384	Zajac Edward „Granit” ⁸⁷	Brzozowy Kąt, Walinna	AK	1945.3	IPN Lu-036/7
385	Zajac Jan	Brzozowy Kąt, Walinna	AK	1945.3	IPN Lu-036/7
386	Zajac Józef	Brzozowy Kąt, Walinna	szeptana prop.	1950.10	IPN Lu-036/12
387	Zajac Tadeusz	Warszawa	WiN	1948.10	IPN Lu-036/12
388	Zajac Zygmunt	Brzozowy Kąt, Walinna	prop. antykom.	1948.10	IPN Lu-036/12
389	Zaniewicz Andrzej	Tłuściec, Wólka Krzymowska	AK	1944.12	IPN Lu-036/1 i 036/12

⁸⁵ Komendant Podobwodu „Małgorzata” WiN.

⁸⁶ Dowódca oddziału bojowego w Rejonie IV Obwodu Radzyń WiN.

⁸⁷ Dowódca drużyny i z-ca dowódcy plutonu w Rejonie VIII Obwodu Radzyń WiN.

L.p.	Nazwisko, imię, pseudonim	Gmina, miejscowość	Zarzut UB	Rok i miesiąc odnotowania w areszcie	Źródło
390	Zaniewicz Franciszek	Międzyrzec	NSZ	1945.9	IPN Lu-036/12
391	Zawoński Feliks		AK	1945.1	IPN-Lu 036/1
392	Ząb Stefan		AK	1944.12	IPN-Lu 036/1
393	Zieliński Zdzisław	Milanów, Kopina	AK	1945.4	IPN Lu-036/7
394	Zubik Henryk	Międzyrzec	AK	1944.11	IPN Lu-036/12
395	Żurawski Czesław		WiN	1946.2	IPN Lu-036/12

6. Dokumentacja fotograficzna

Jak już wspomniano wcześniej, nie udało się nam sfotografować całości aresztu. Pomimo sporządzenia dokumentacji fotograficznej dwóch najważniejszych, bo posiadających inskrypcje na ścianach, cel, nieudokumentowanych zostało 5 pozostałych.

Wszystkie zdjęcia podzielone zostały na trzy bloki:

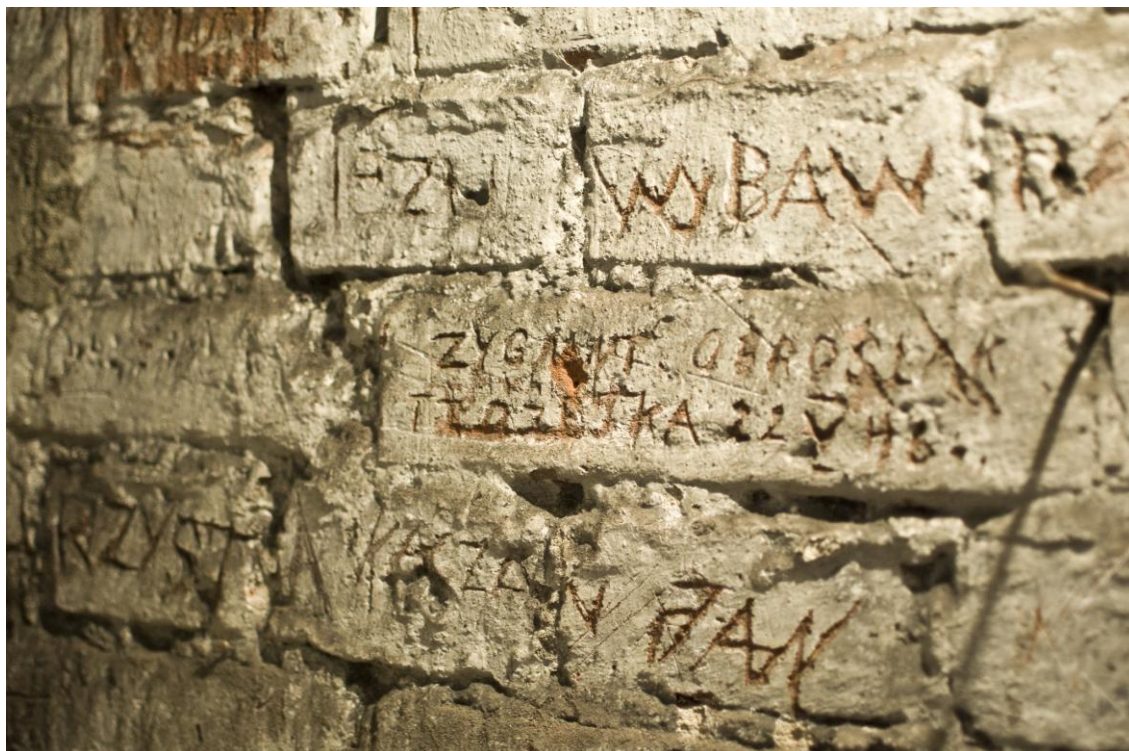
- A – obejmujący zdjęcia z celi nr 1, wyposażonej w najbogatsze i najbardziej czytelne inskrypcje;
- B – obejmujący zdjęcia z celi nr 1;
- C – obejmujących zdjęcia korytarza, drzwi do cel oraz informacyjnej z tablicy zewnętrznej.

Aneks fotograficzny. Blok A.

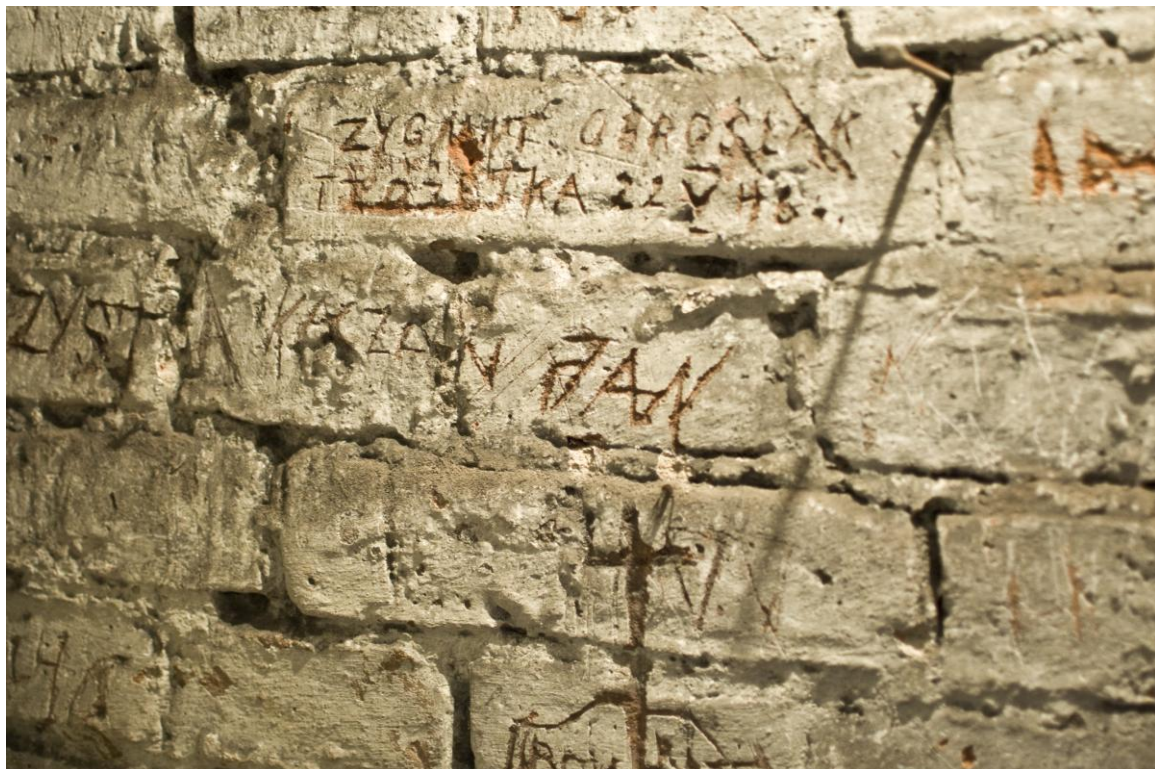
A-001

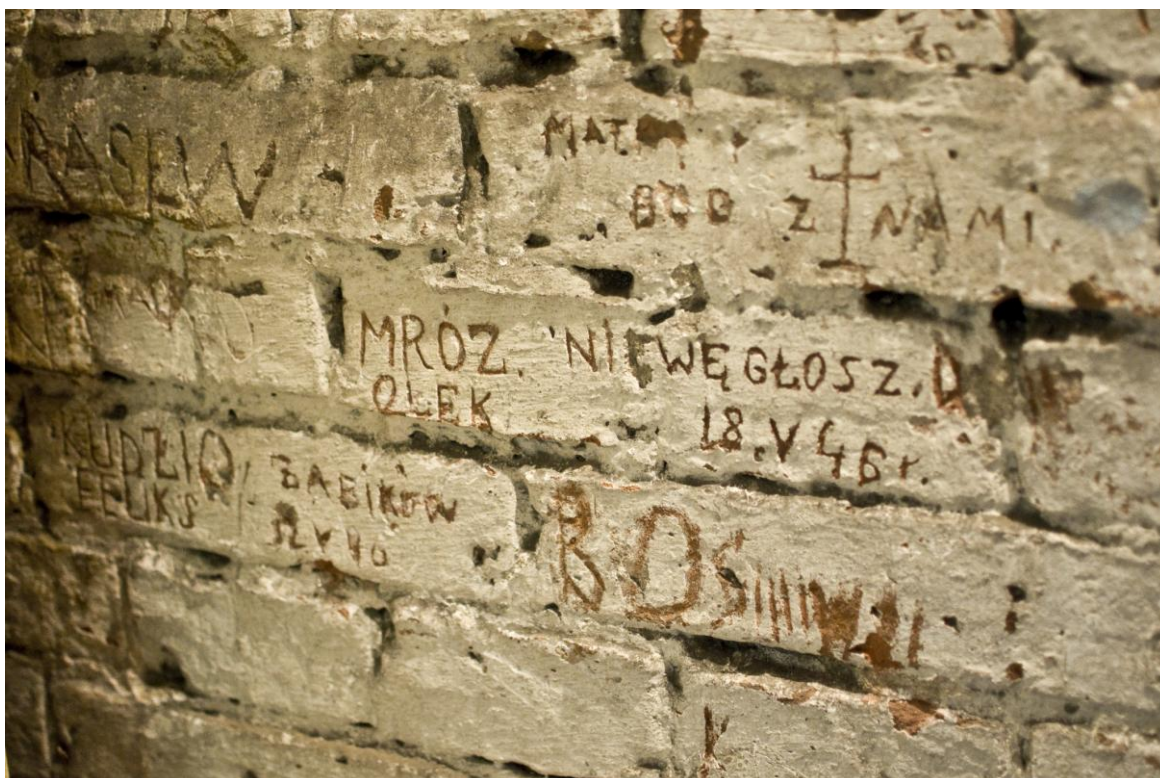
A-002

A-003

A-004

A-005

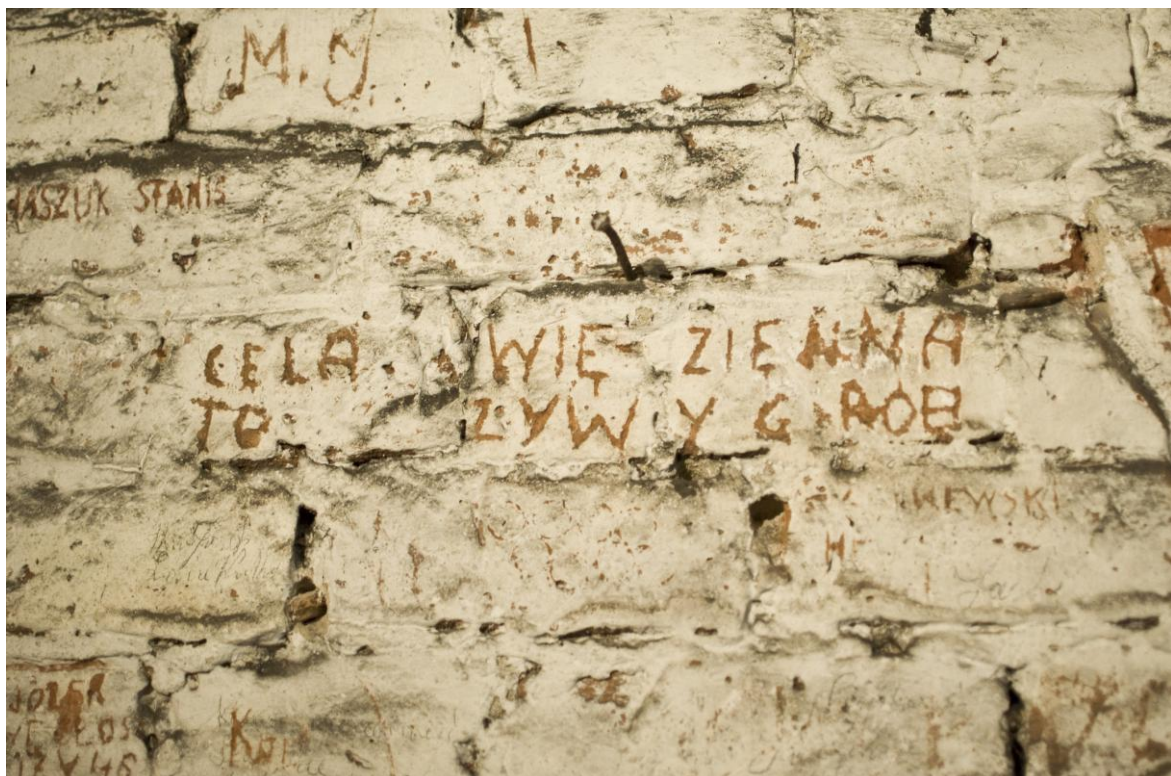
A-006

A-007

A-008

A-009

A-010

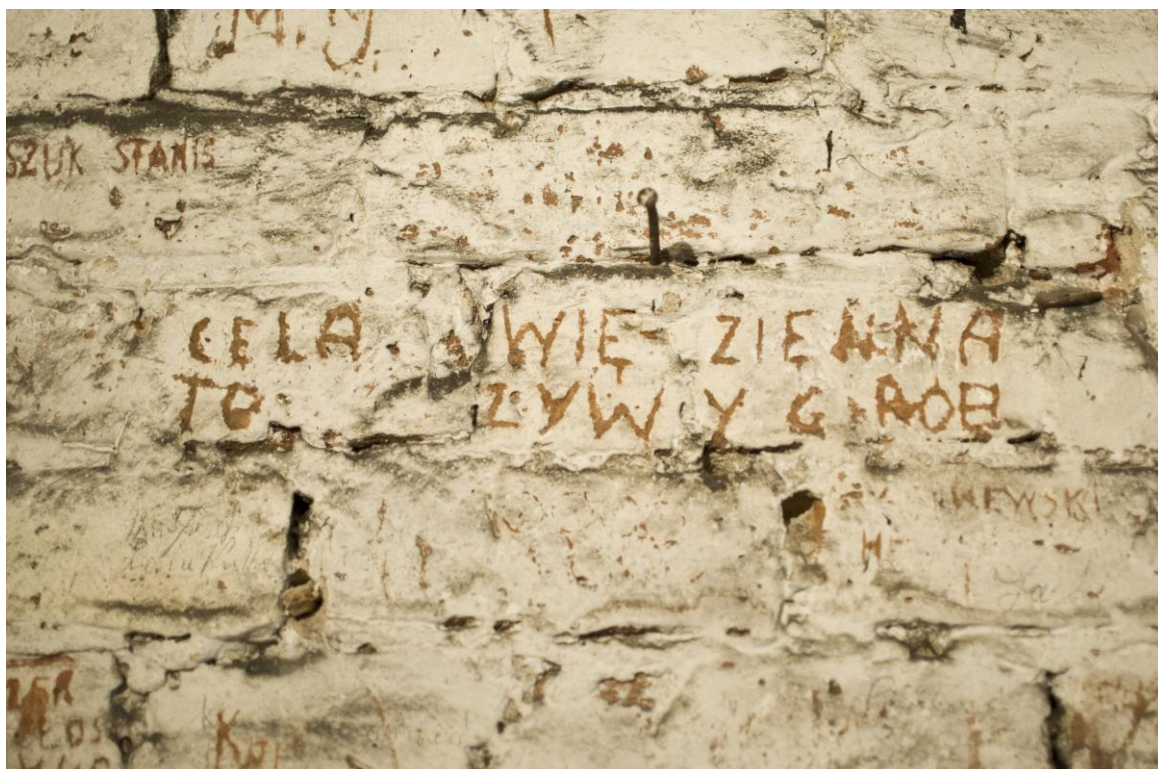
A-011

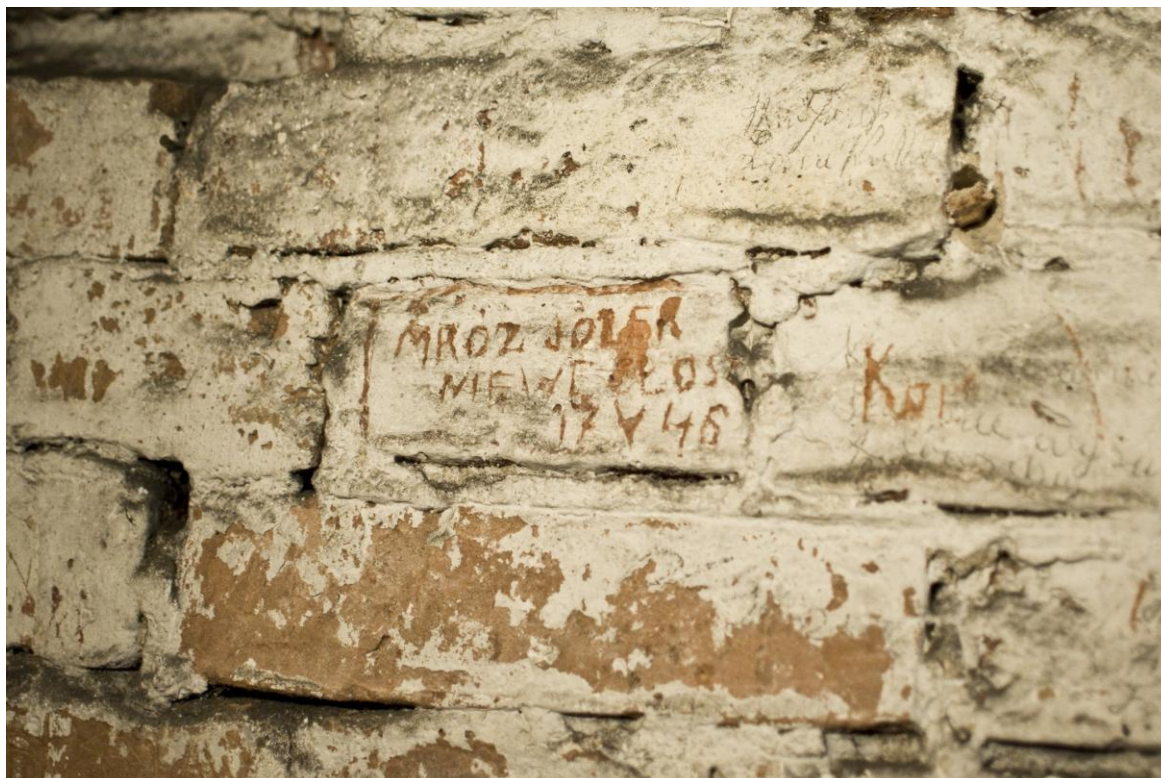
A-012

A-013

A-014

A-015

A-016

A-017

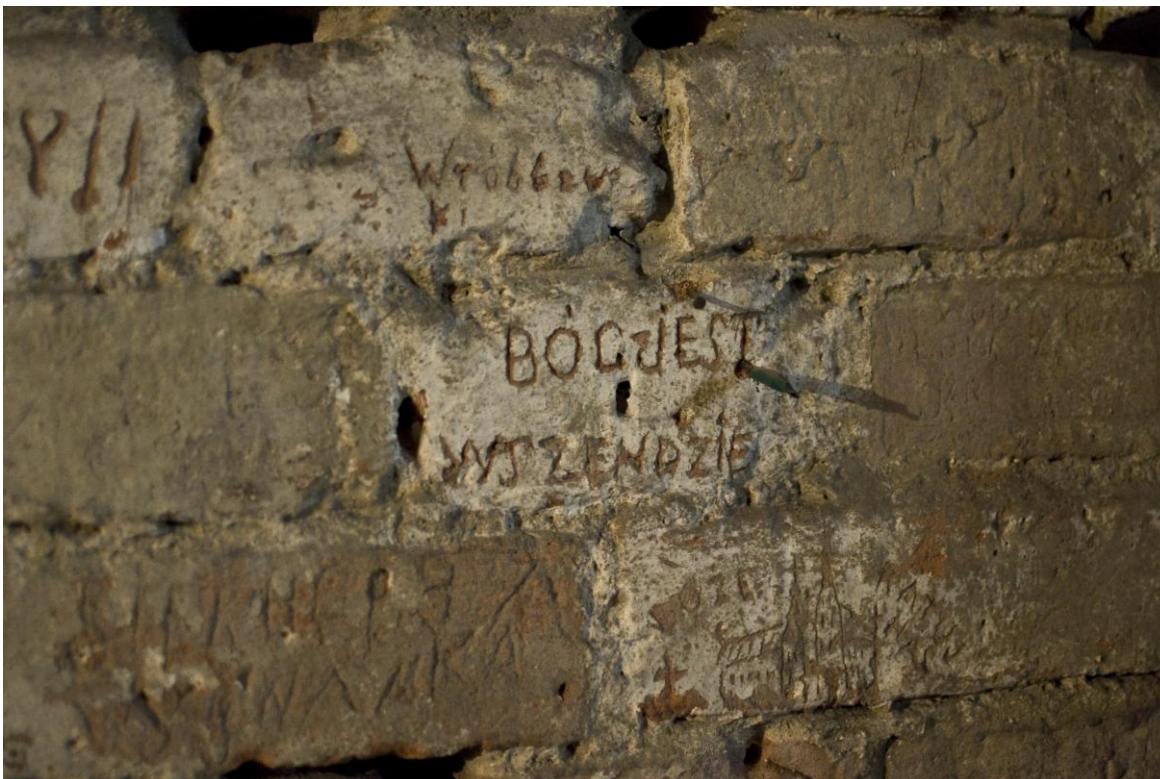
A-018

A-019

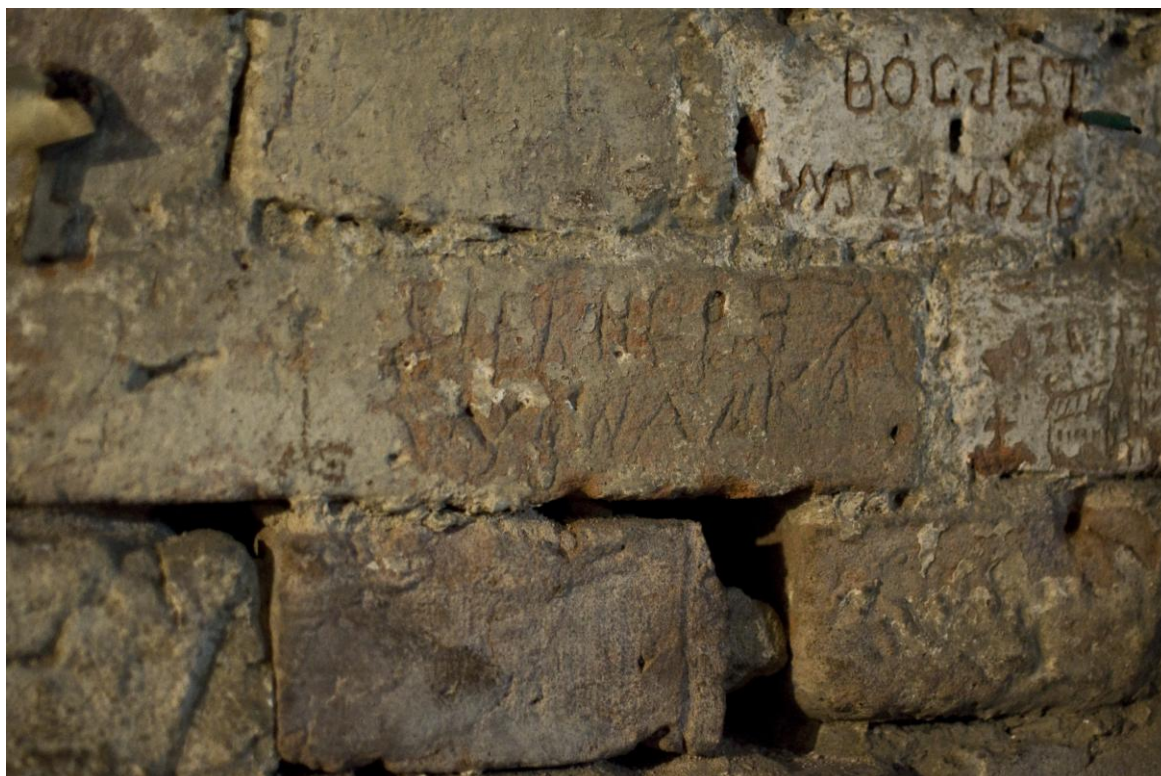
A-020

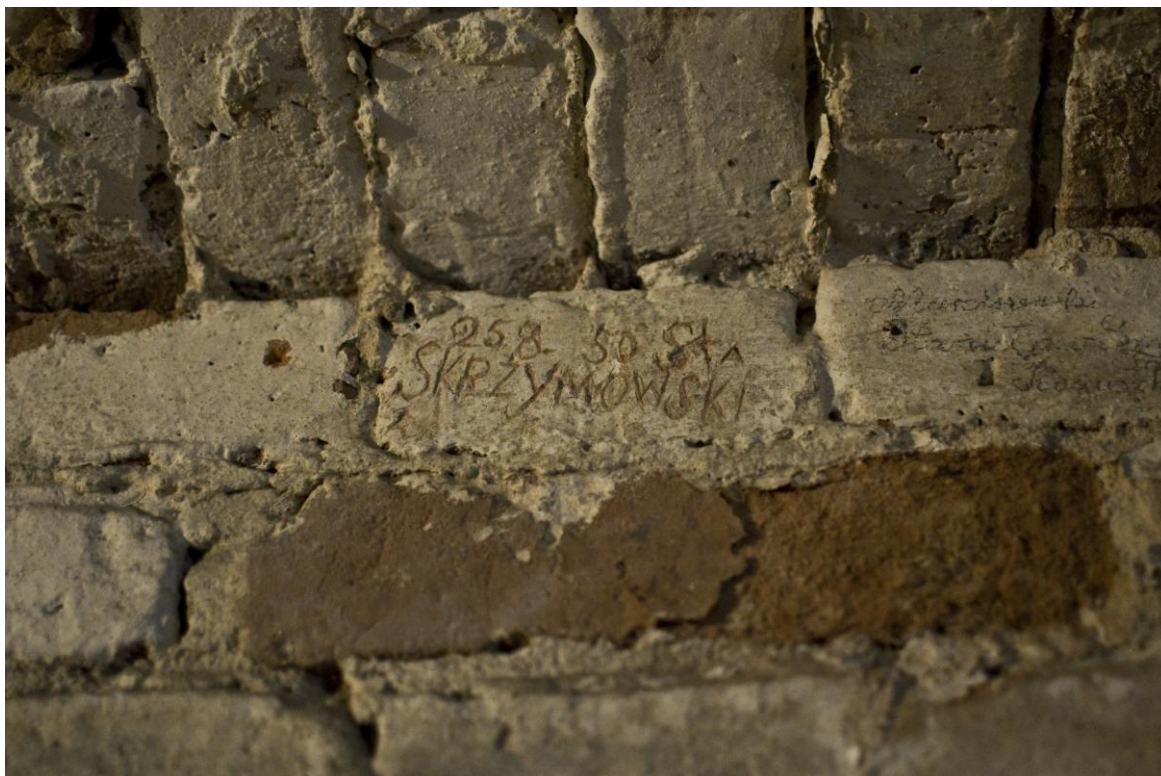
A-021

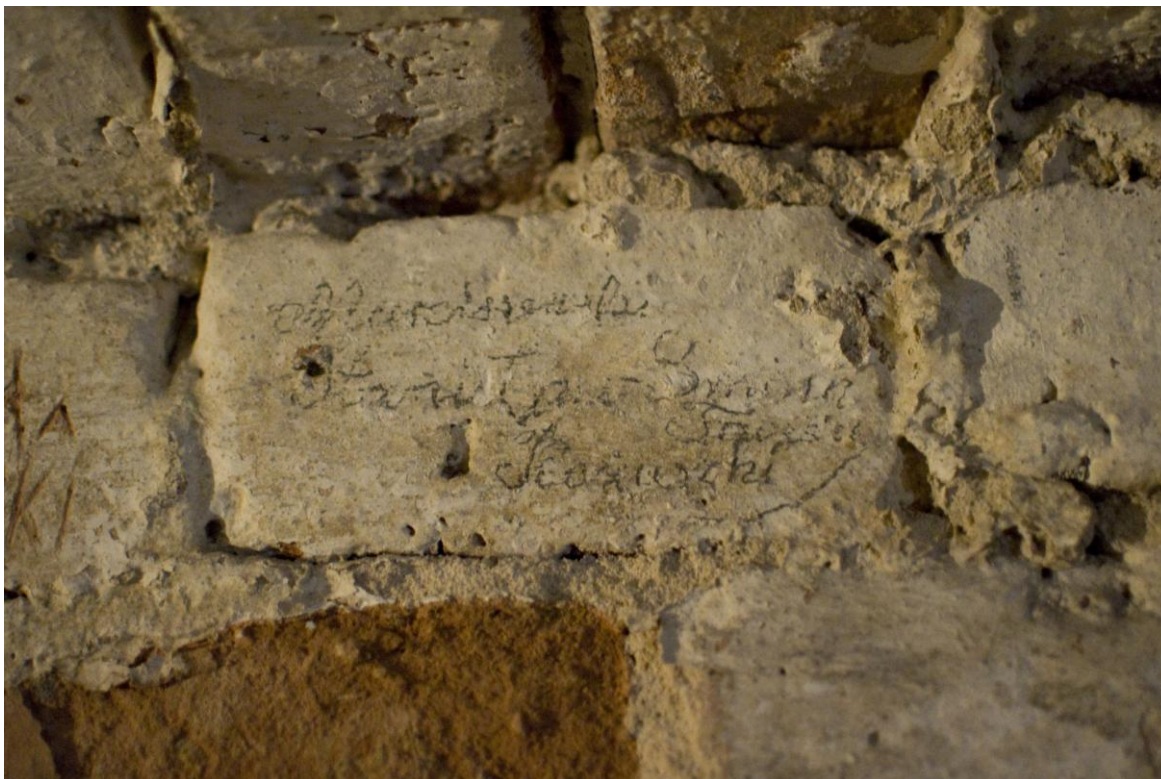
A-022

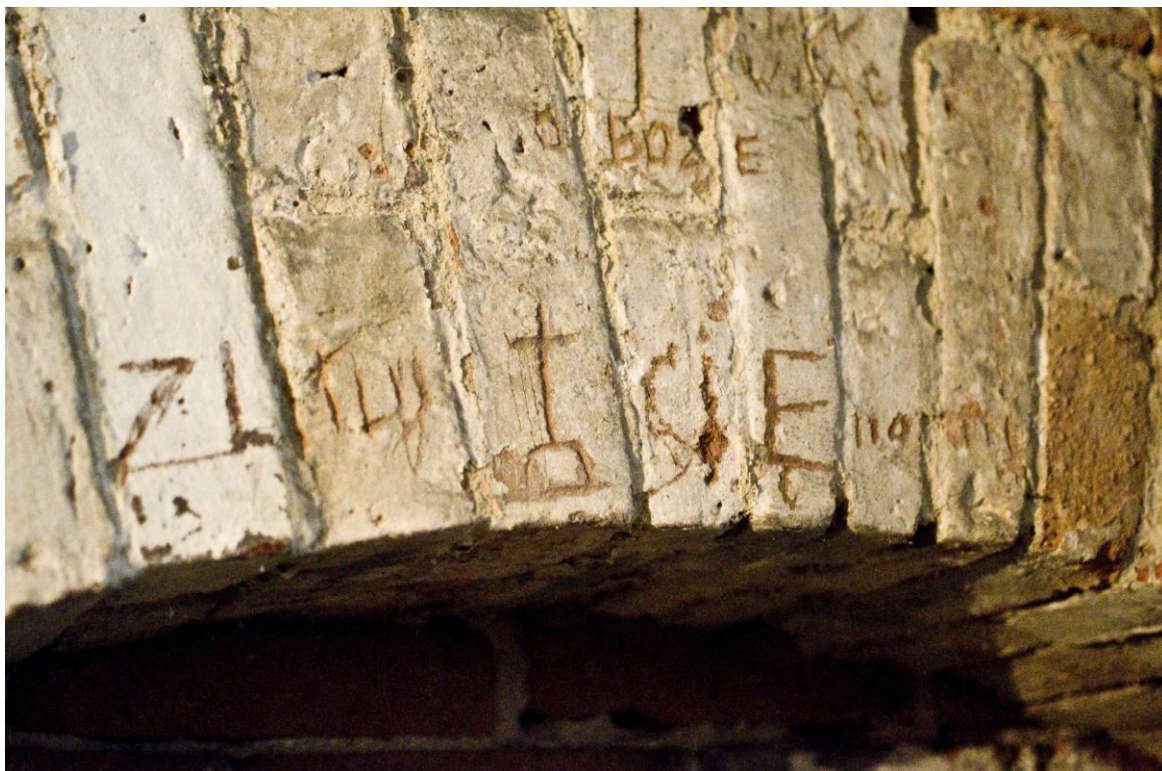
A-023

A-024

A-025

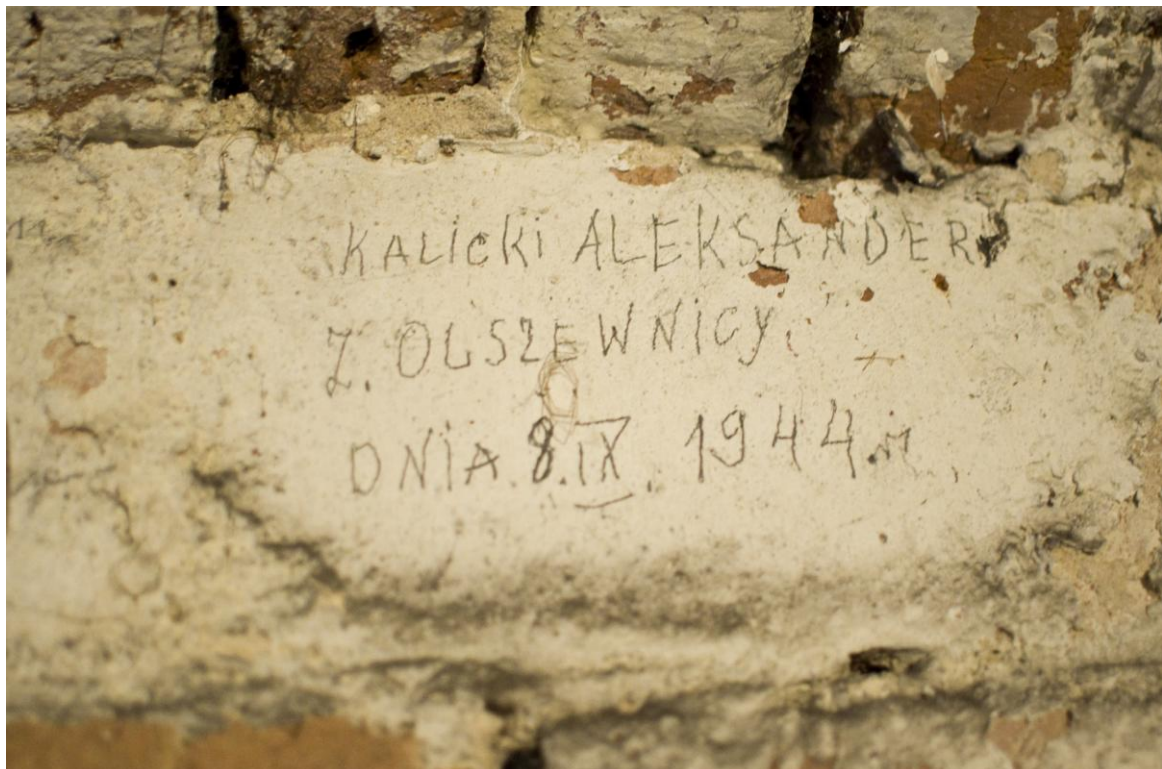
A-026

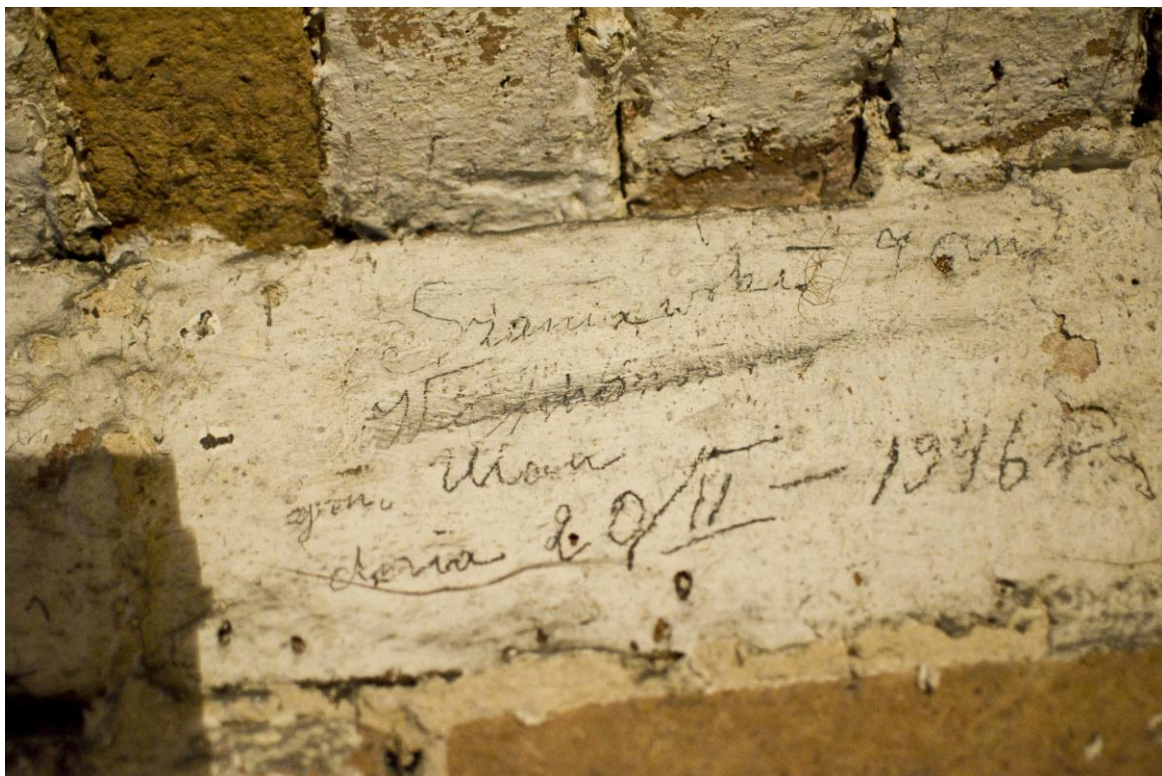
A-027

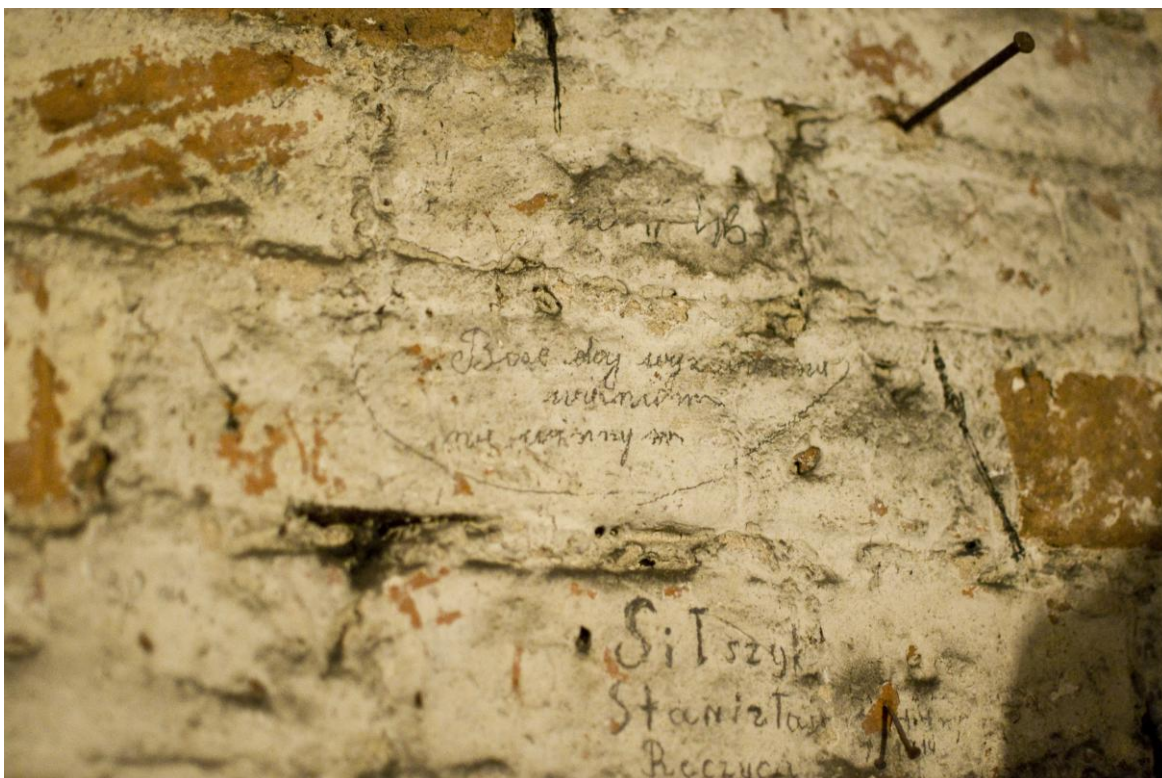
A-028

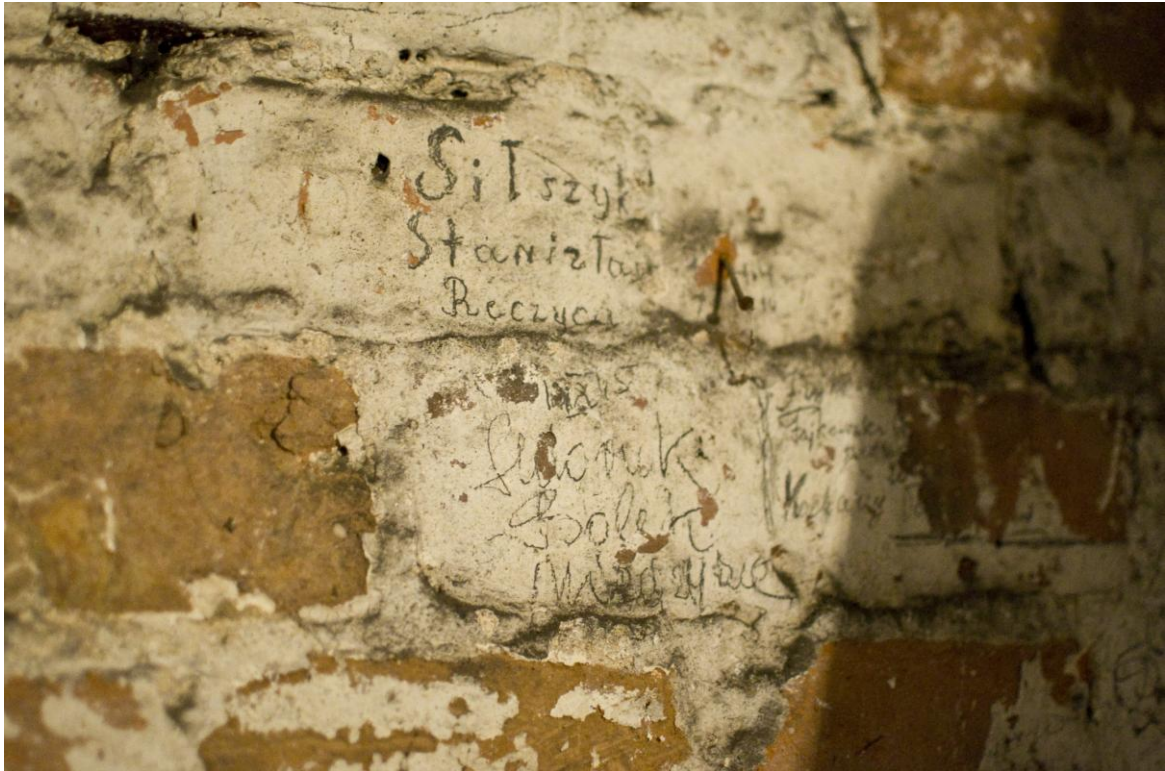
A-029

A-030

A-031

A-032

A-033

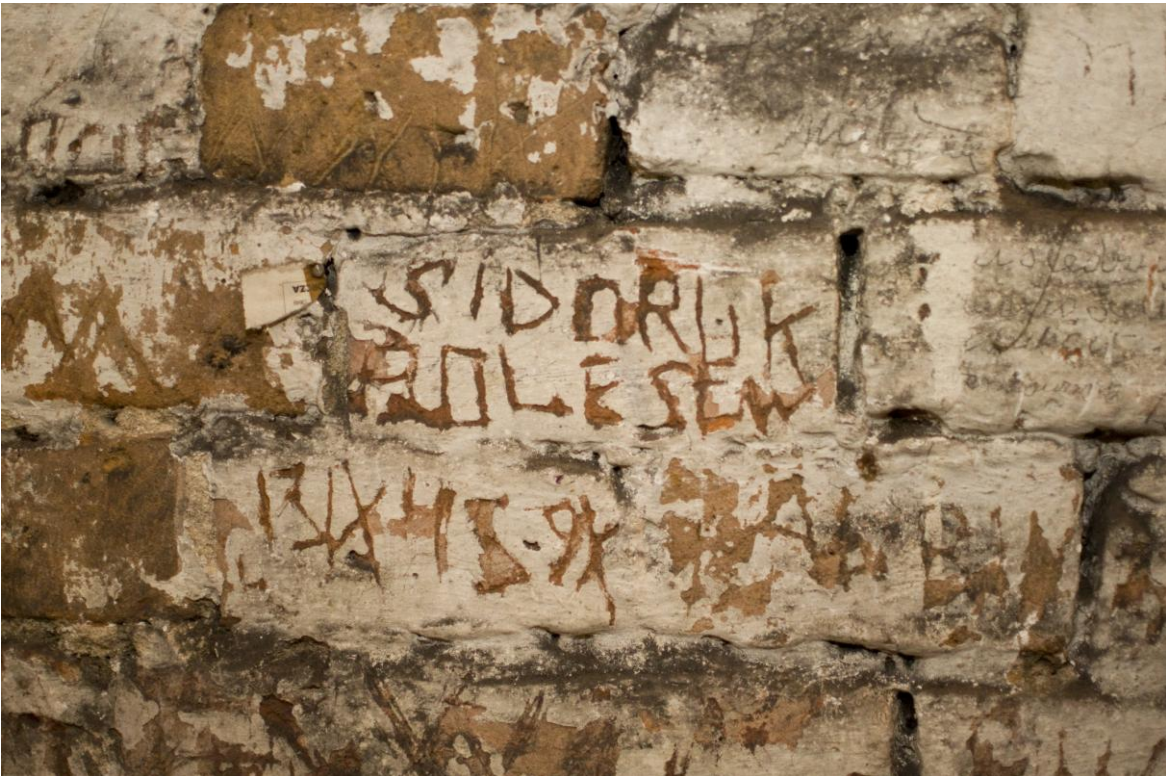
A-034

A-035

A-036

A-037

A-038

A-039

A-040

A-041

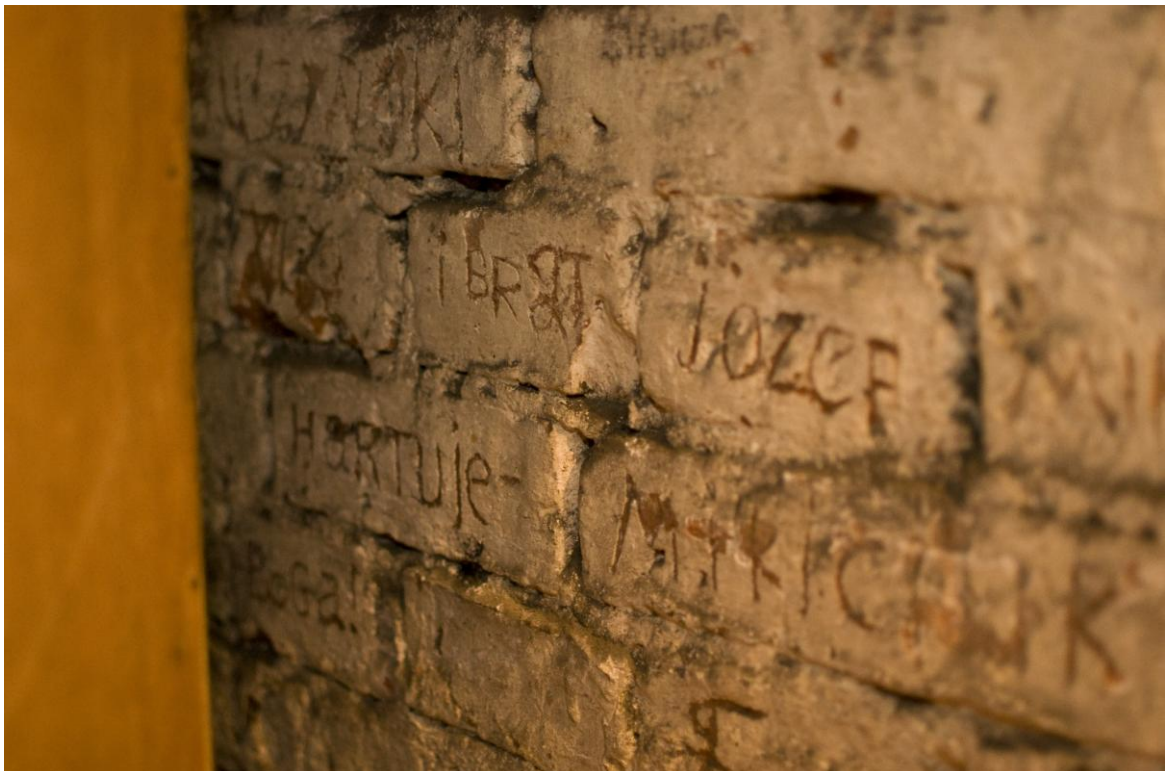
A-042

A-043

A-044

A-045

A-046

A-047

A-048

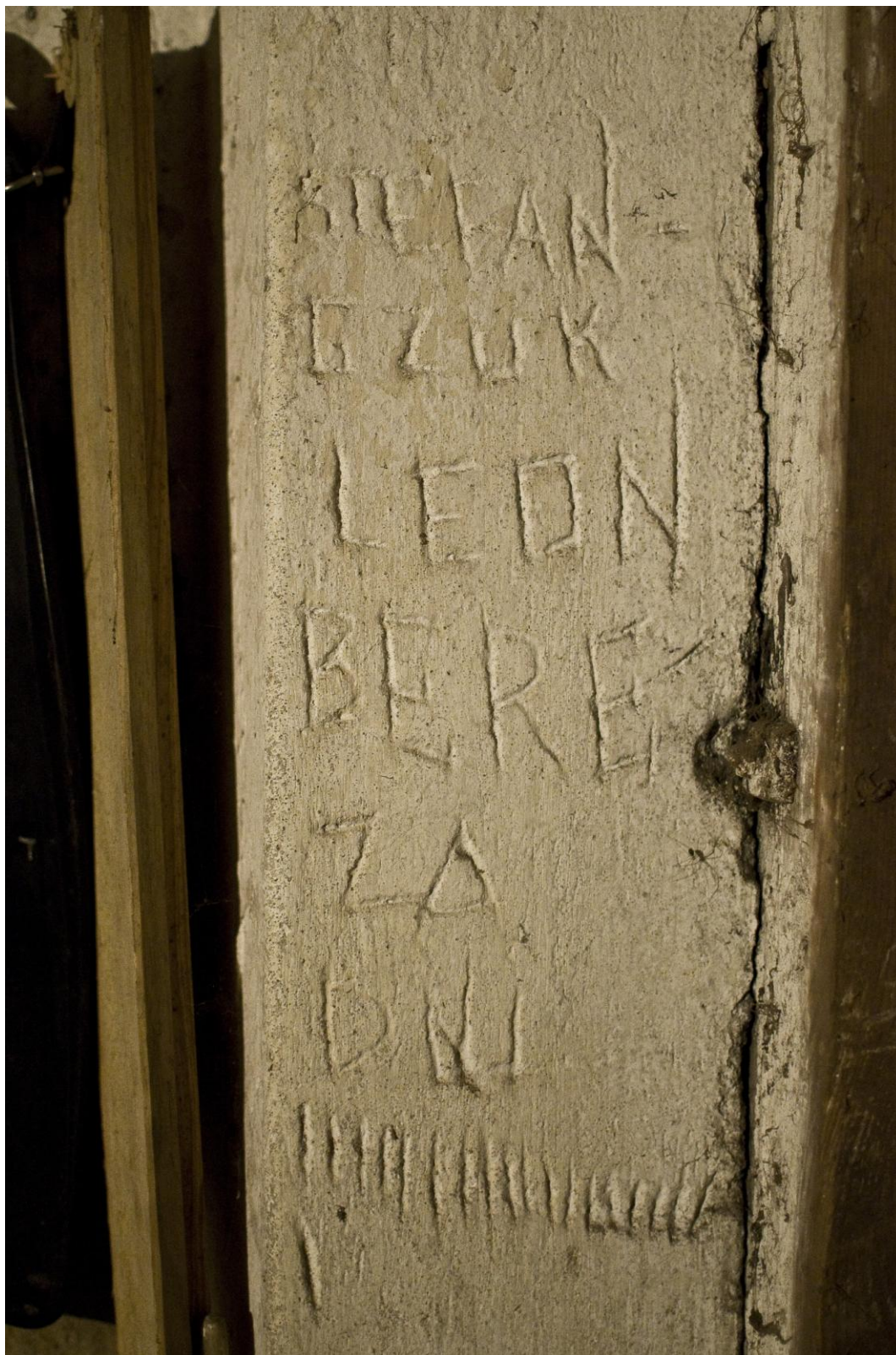

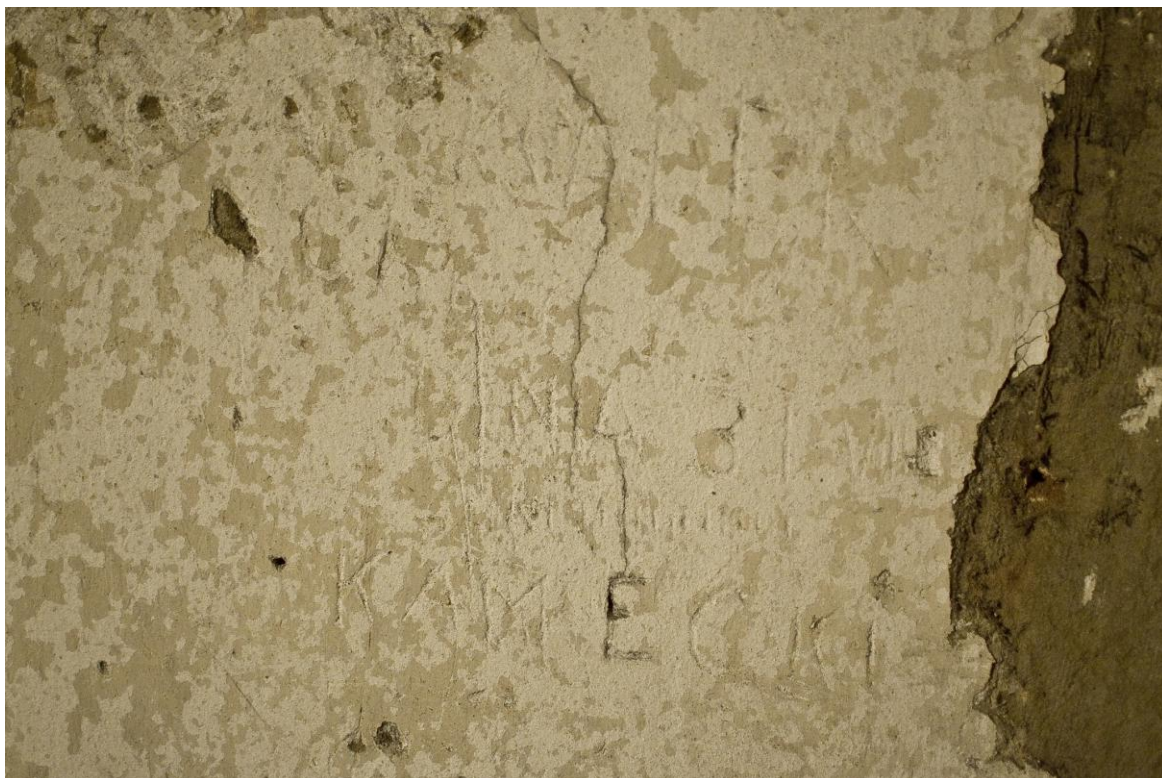
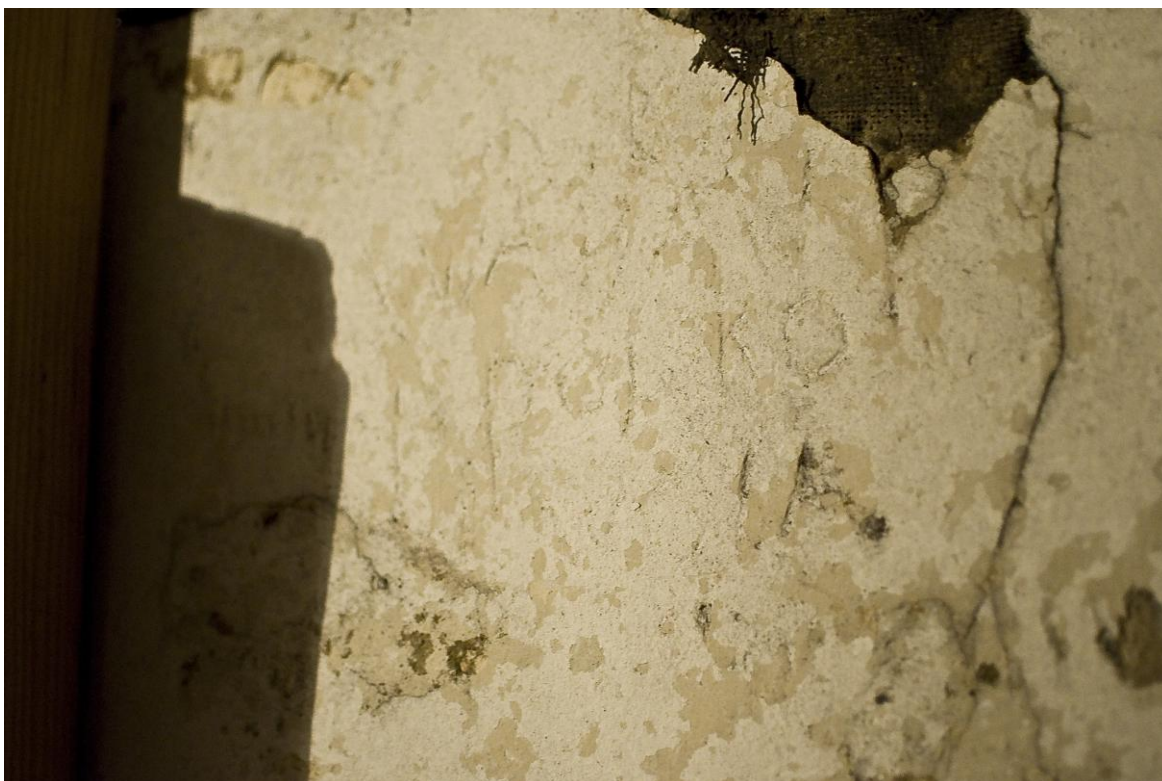
A-049

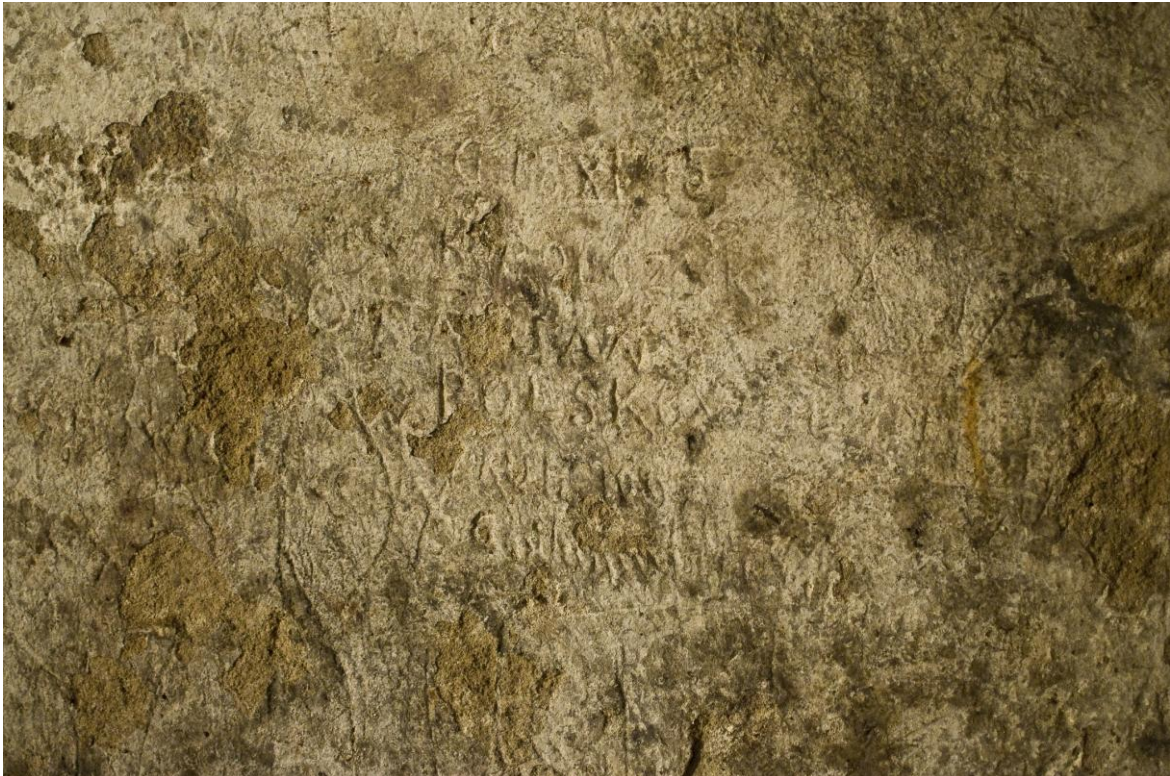

Aneks fotograficzny. Blok B

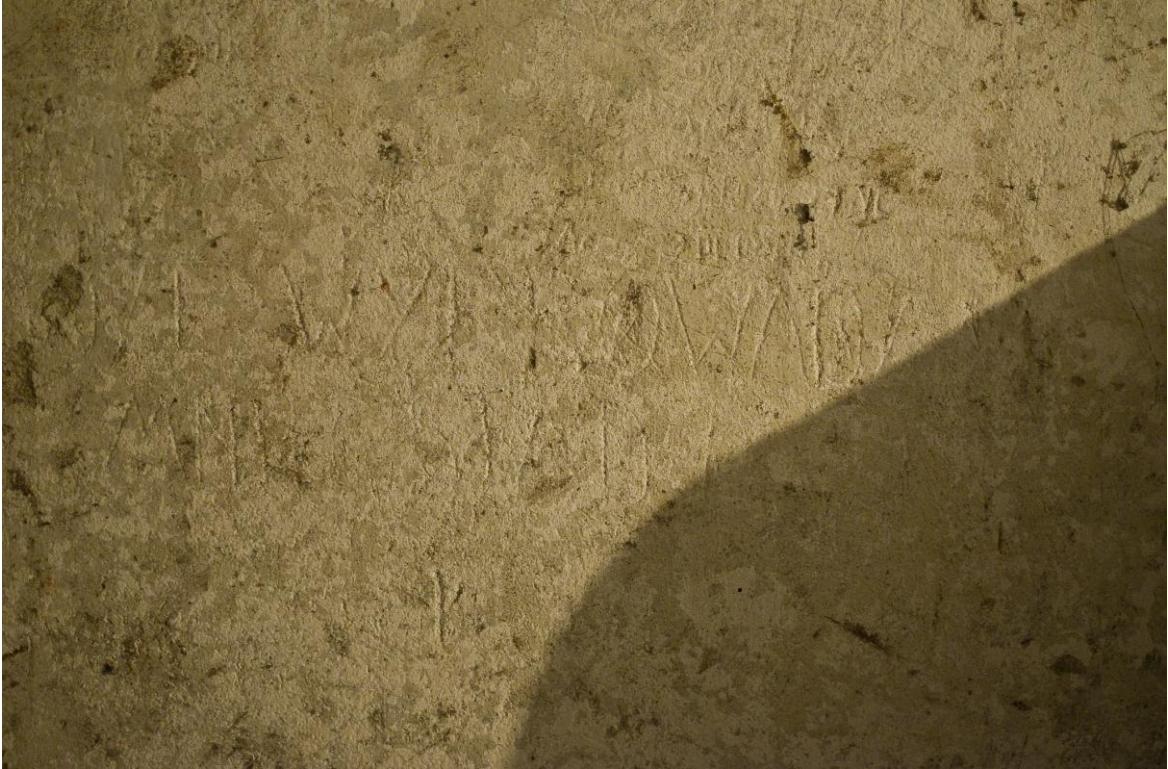
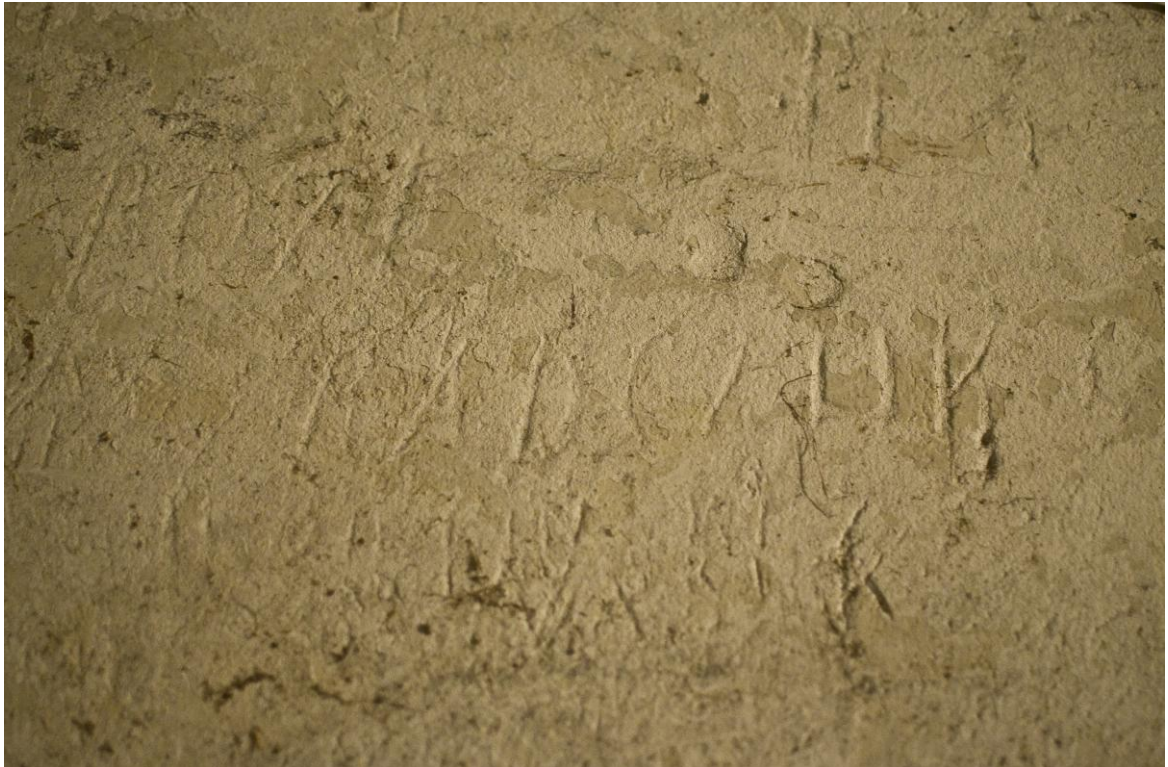
B-001

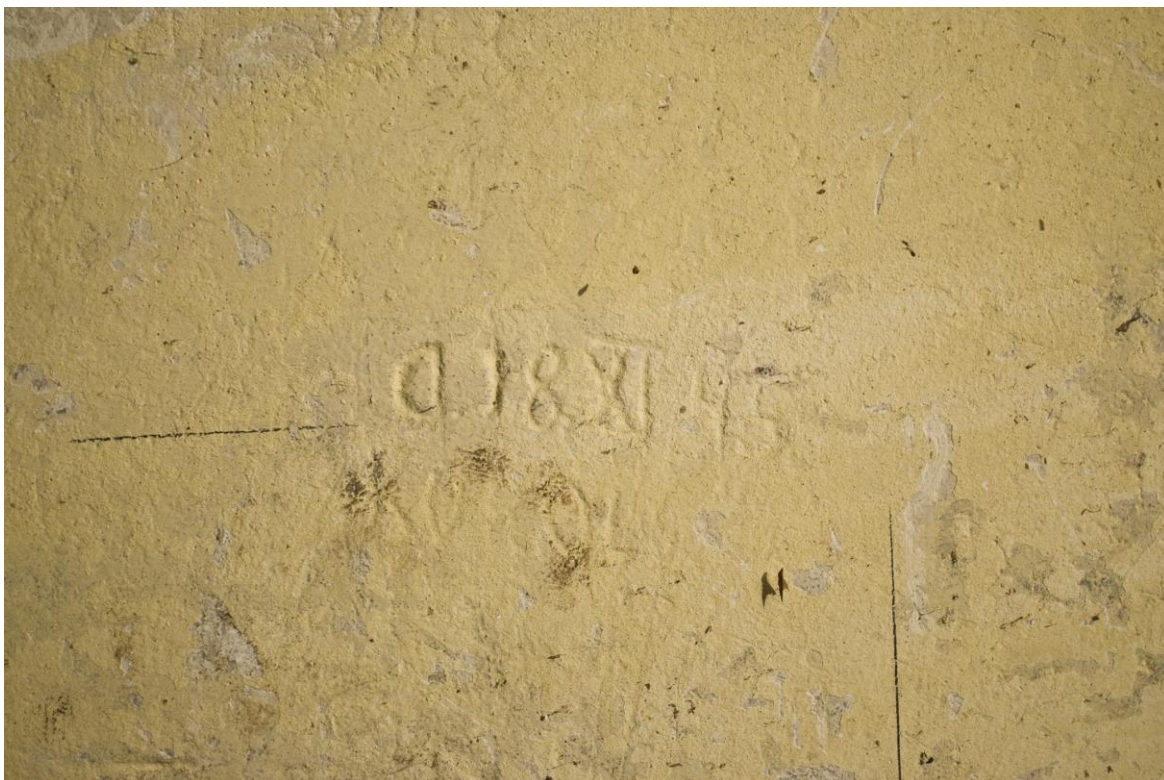
B-002**B-003**

B-004**B-005**

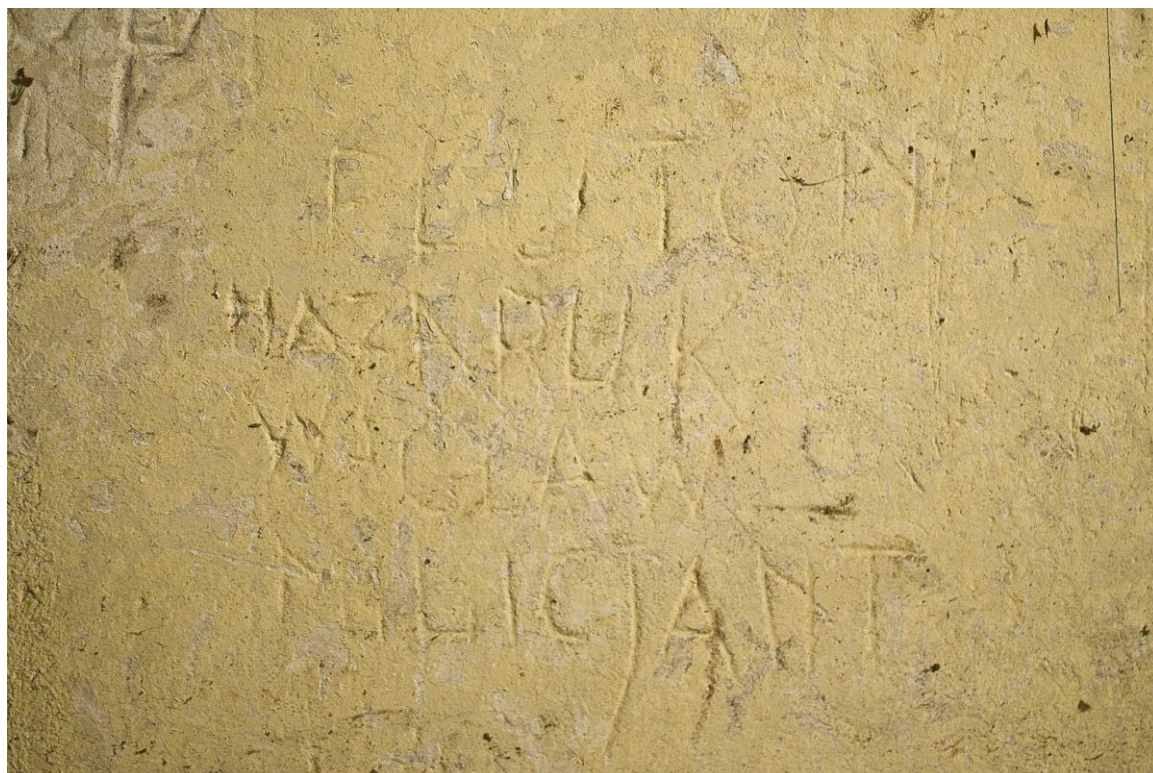
B-006**B-007**

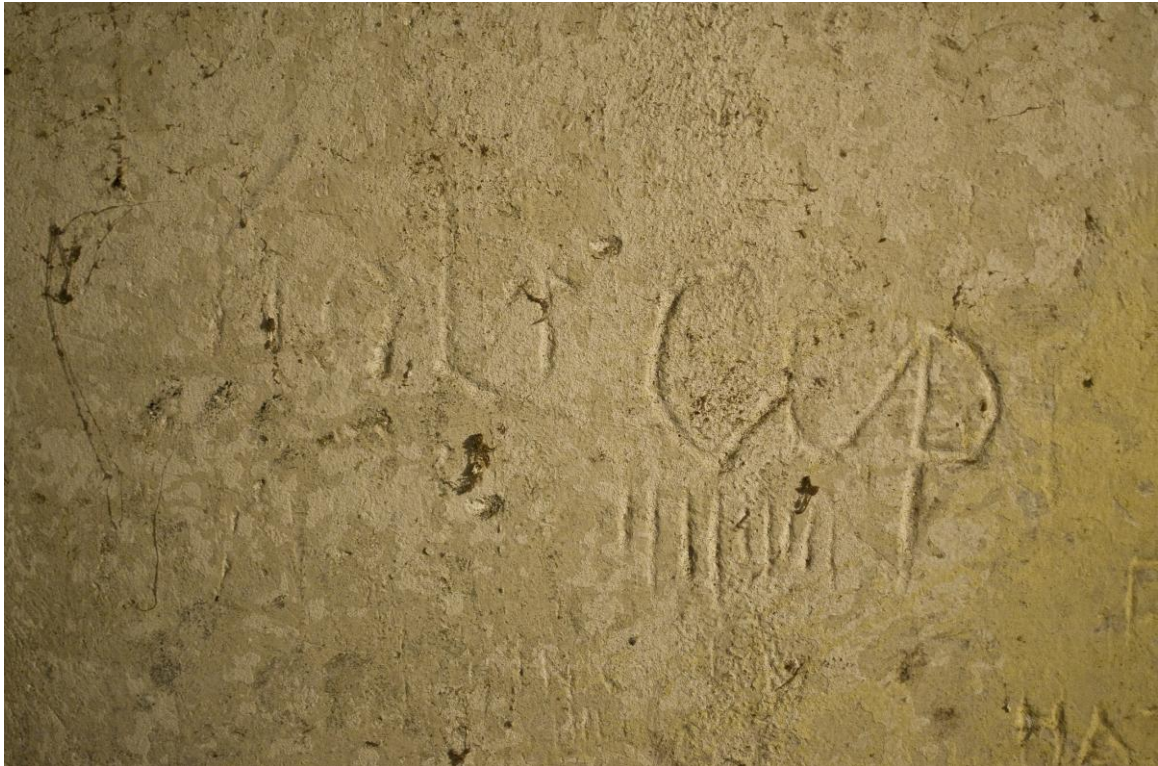
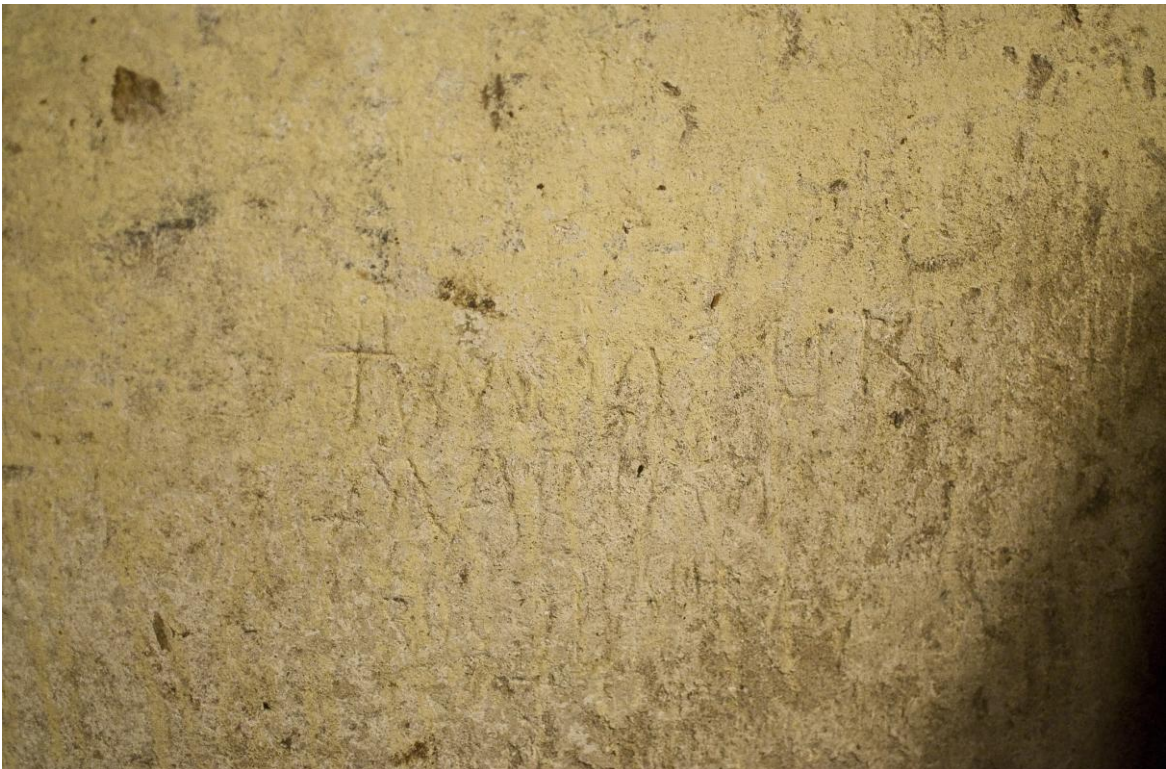
B-008**B-009**

B-010

B-011

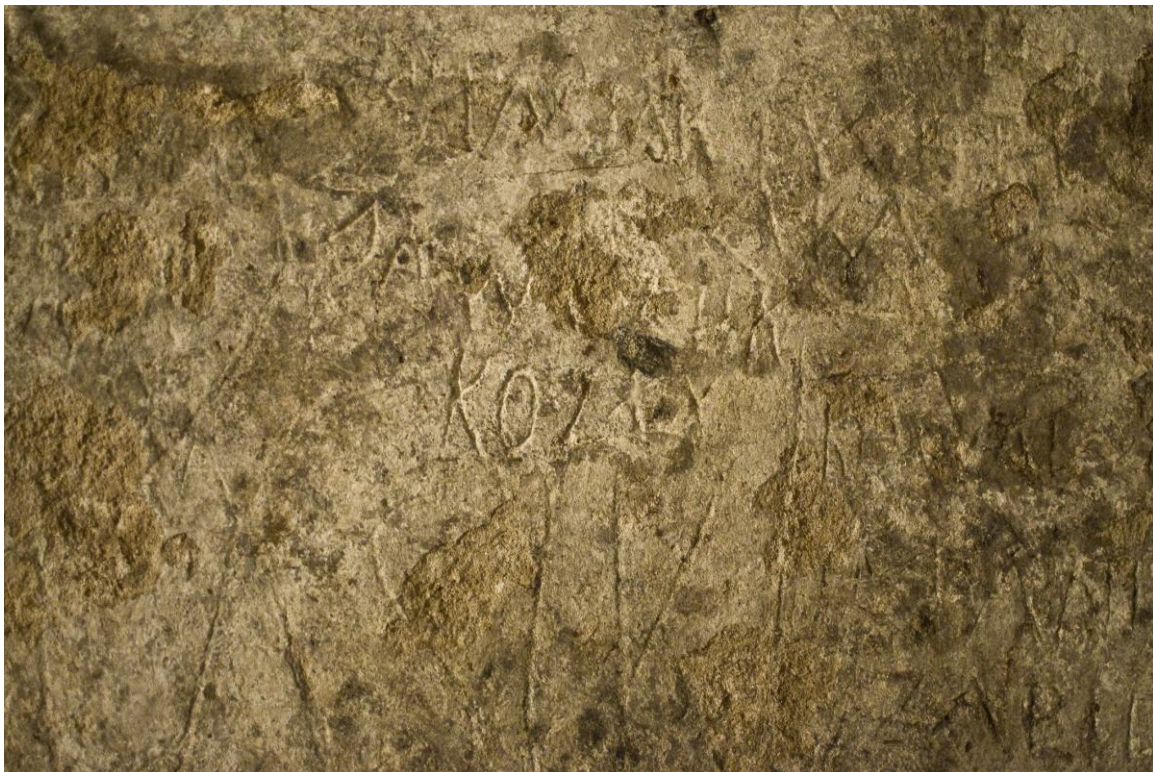
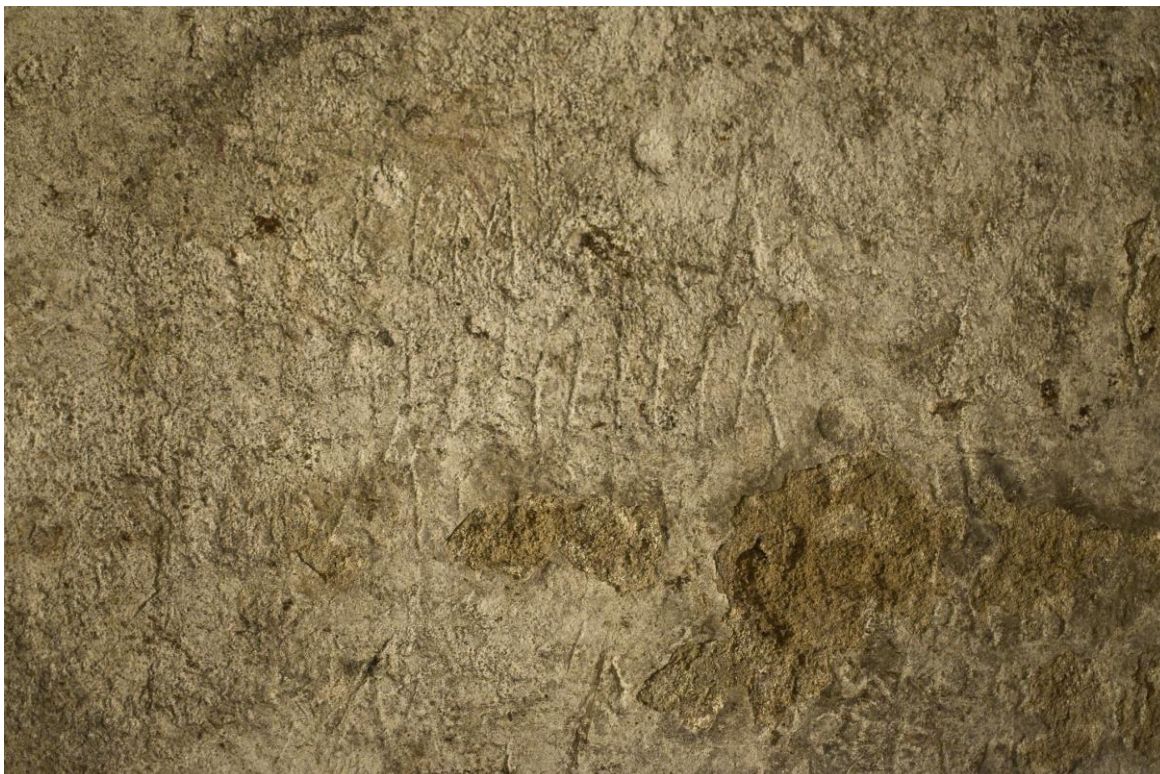
B-012**B-013**

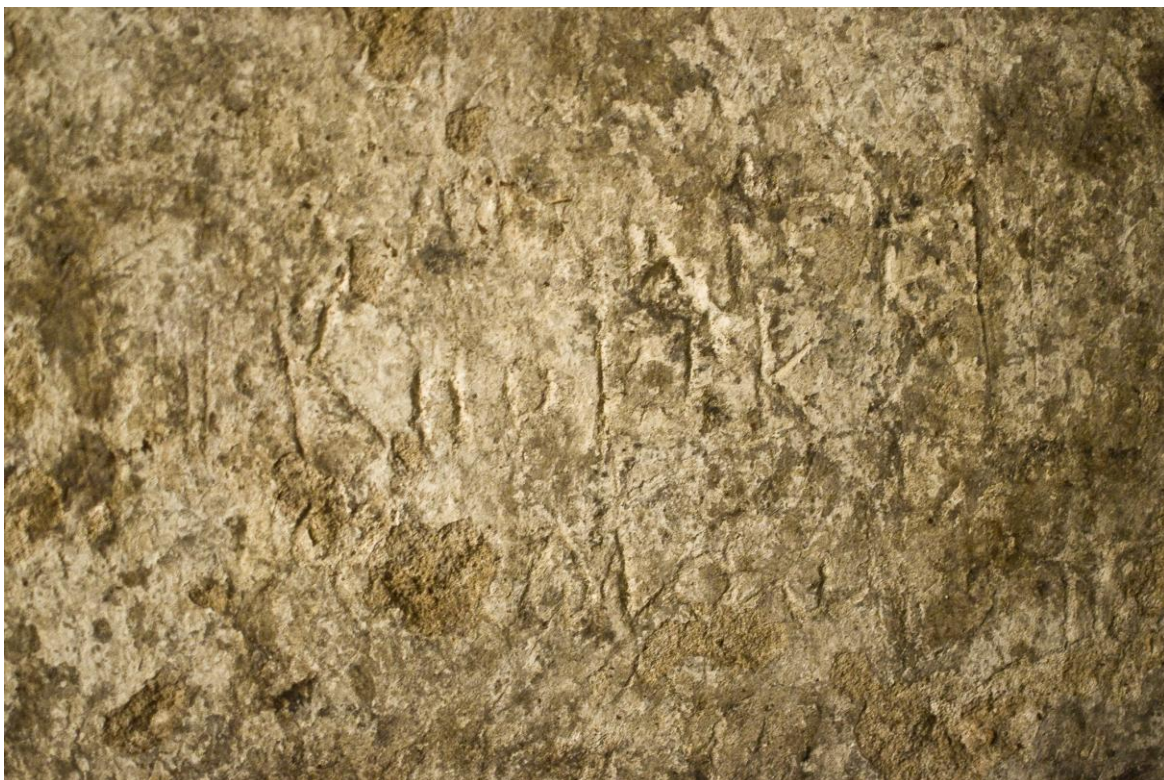
B-014

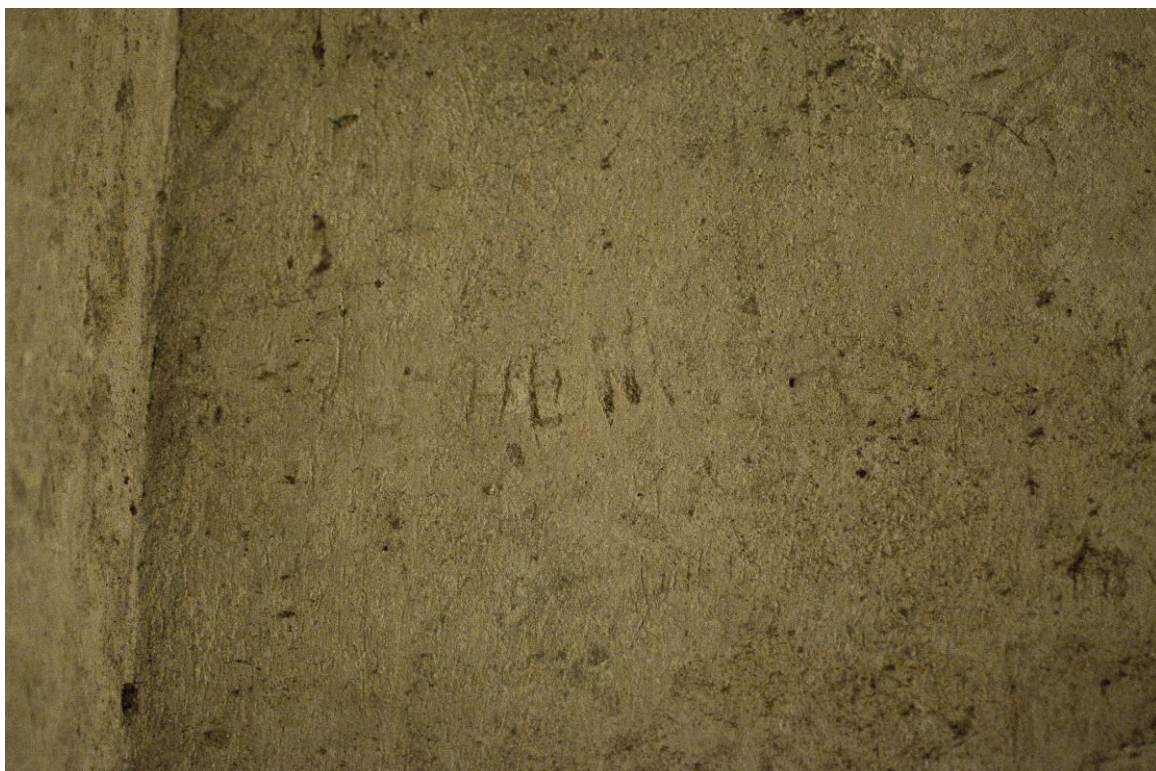

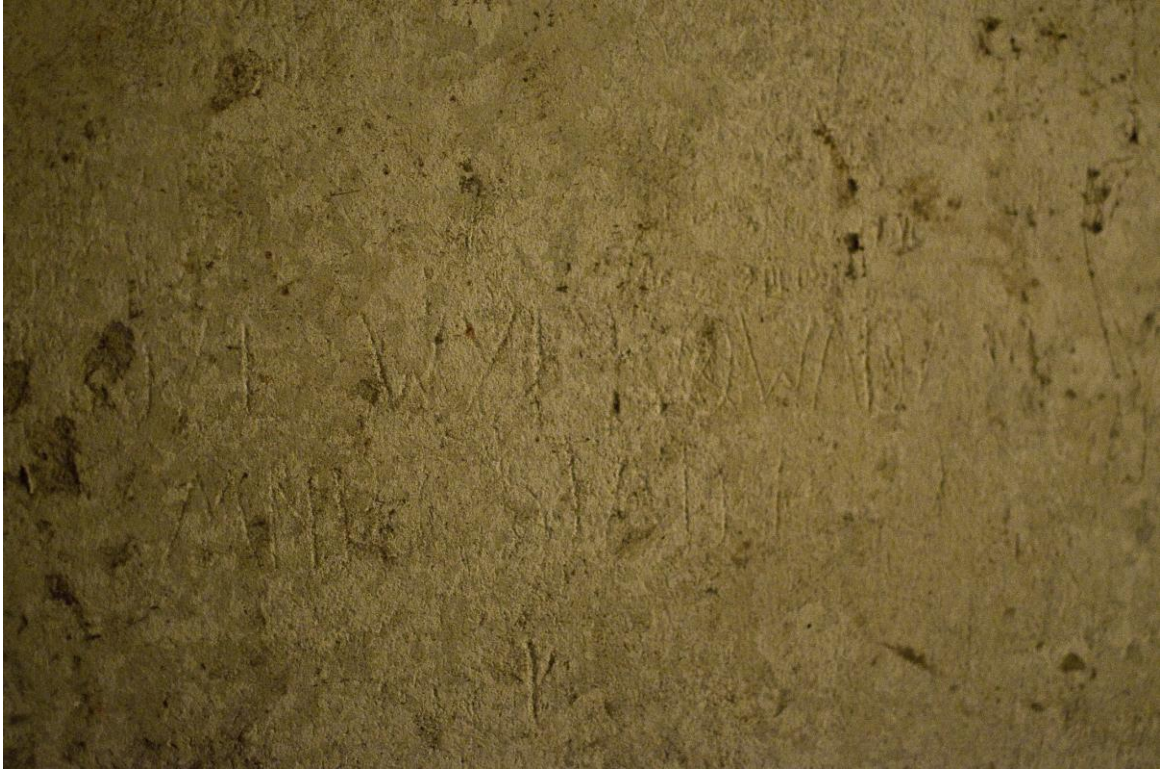
B-015

B-016**B-017**

B-019**B-020**

B-020**B-021**

B-022**B-023**

B-024**B-025**

B-026**B-027**

B-028

B-029

B-030**B-031**

B-032

Aneks fotograficzny. Blok C.

C-001

C-002

C-003

C-004

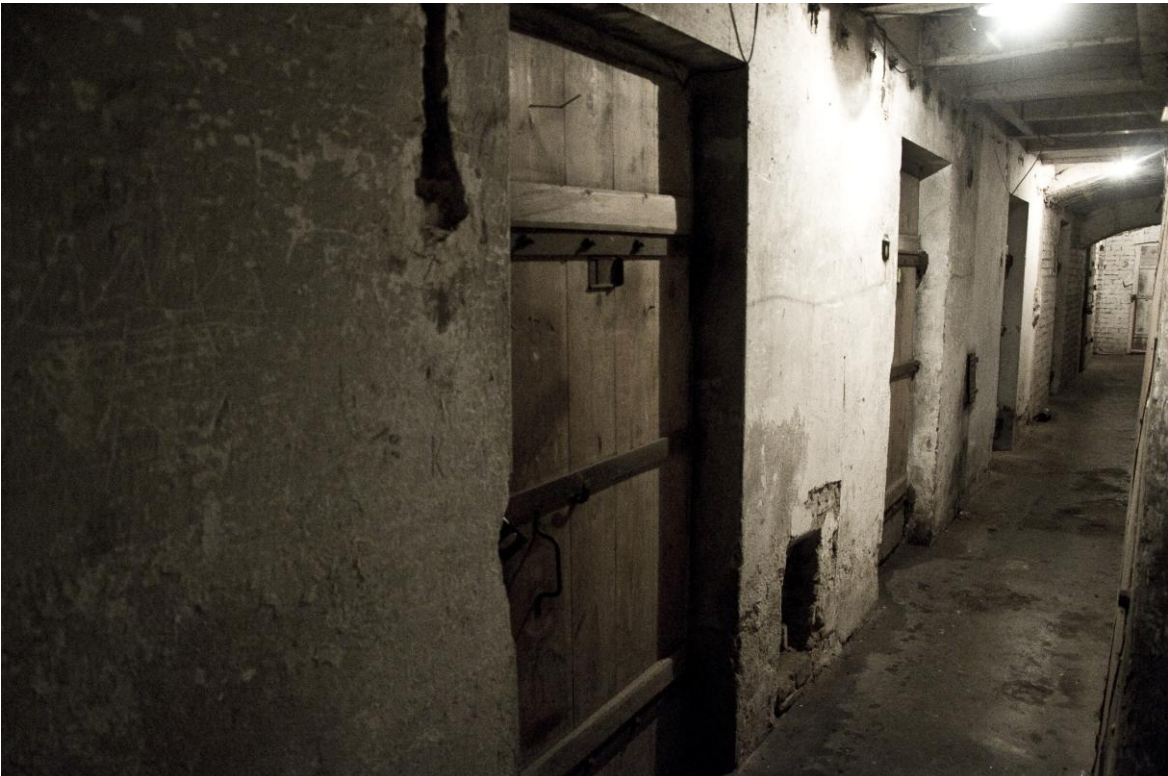
C-005

C-006

C-007

C-008

Zakończenie

Nie mamy wątpliwości, że w najbliższej przyszłości katownia Gestapo / UB w Radzynie Podlaskim powinna stać się miejscem pamięci narodowej z prawdziwego zdarzenia, stanowiącym samodzielną placówkę muzealną, udostępniającą dla radzynian i turystów kryjące się w piwnicach dziedzictwo oraz prawdę o potwornościach niemieckiego nazistowskiego i prosowieckiego komunistycznego terroru. Poza tym prowadzącą prace badawcze oraz działania popularyzacyjno-dydaktyczne skierowane do dzieci, młodzieży i dorosłych Ziemi Radzyńskiej. Prawidłowo realizując te działania w krótkim czasie mogłaby stać się kluczowym elementem tożsamościowej, historycznej polityki miasta Radzyń Podlaski i powiatu radzyńskiego, których w chwili obecnej tak brakuje.

Tymczasem lukę tę próbuje wypełnić ta skromna praca. Zdajemy sobie sprawę, że nie wyczerpuje ona tematu, że potrzebne są dalsze badania źródłowe oraz prace konserwacyjne, które pozwolą zgłębić tajemnice nieczytelnych dziś praktycznie inskrypcji z celi nr 1 oraz dokładne badania w pozostałych celach radzyńskiego aresztu. Dopóki jednak się one nie rozpoczyna, liczymy, że niniejsza publikacja spopularyzuje to niezwykle miejsce pamięci, przybliży kontekst jego powstania i funkcjonowania, doprowadzi do zmiany (dotychczas przekłamanych i nieprecyzyjnych) informacji o nim, przyspieszy działania ośrodków decyzyjnych w celu ratowania go, a nade wszystko przypomni rodzinom patriotów prześladowanych tu przez komunistycznych kolaborantów za niezłomną walkę o wolną i niepodległą Polskę – ujętych w wykazie osób aresztowanych – że genetycznie niosą ideowe dziedzictwo, które powinni pielęgnować i przekazywać potomnym. Jeśli przy tym informacje zawarte w wydawnictwie wejdą do obiegu naukowego, założone przez nas cele uznamy za zrealizowane.

w święto Wniebowzięcia
Najświętszej Maryi Panny
MMXIV